

Offisersbladet

NR. 2 APRIL - 2005 • ARGANG 22

«Ny» terror-
bevegelse i
Europa

Side 18-19

Fra krig til
krisehåndtering

Side 34-35

Lille Norge
– hva nå?

Side 40-41

BATTLE GRIFFIN

Viktig forsvars- politikk i EU

NFF Norsk Flytteforbund

Adams Express AS

Boks 206 Skøyen, 0213 Oslo
Tel 23011450
Faks 23011451
oslo@adamsexpress.no
www.adamsexpress.no

Alfa Quality Moving AS

Ullern Allé 2, 0381 Oslo
Tel 2206 5150
Fax 22065151
anne@alfamoving.no
www.alfamoving.no

Bergen Flytningsbyrå AS

Storbotn 108, 5083 Øvre Ervik
Tel 55193900
Faks 55194240
post@bergen-flytningsbyra.no
www.bergen-flytningsbyra.no

Cargo Partner AS

Boks 43 Sentrum, 0101 Oslo
Tel 24134060
Faks 24134061
Oddvar@cargopartner.no
www.cargopartner.no

Christiania Transport-Bureau AS

Ensjøvn 12, 0655 Oslo
Tel 22683107
Faks 22681107
rolfj@christiania-transport.no

Hasselberg Transport AS

Håndverkervn 8, 9018 Tromsø
Tel 77633333
Faks 77635558
Ken.baatnes@hasselberg.no

Håkull AS

Stokkamyrveien 22,
4313 Sandnes
Tel 51636060
Faks 51636050
Tom.ims@haakull.no
www.haakull.no

Kongstein & Sønn AS

Thranevgt 2, 3187 Horten
Tel 33041128
Faks 33043324
post@kongstein.no

Kristiania Visergutkontor AS

Verkseier Furulundsv 21, 0668 Oslo
Tel 22151555
Faks 22151563
Visergut@kvk.no
www.kvk.no

Majortrans Flytteservice AS

Boks 39 Røa, 0701 Oslo
Tel 67161616
Faks 67161617
Oslo@majortrans.no
www.majortrans.no

-avd Bergen:

Boks 197 Nesttun, 5853 Bergen
Tel 55925280
Fax 55925290
bergen@majortrans.no
www.majortrans.no

-avd Stavanger:

Boks 244, 4066 Stavanger
Tel 51443900
Faks 51443901
stavanger@majortrans.no
www.majortrans.no

NFB Transport Systems AS

Boks 52, 1401 Ski
Tel 66813800
Faks 66813801
nfb@nfbtransport.no
www.nfbtransport.no

Rekdal Transport AS

Breivika Industriv. 41, 6018 Ålesund
Tel 70143070 Faks 70155007
Post@rekdal-transport.no
www.rekdaltransport.no

Skullerud Flyttebyrå AS

Hannestadvn 7, 1617 Fredrikstad
Tel 69399940
Faks 69397340
Firmapost@skflytte.no
www.skflytte.no

H K Solberg AS Transport

Boks 4033, 4606 Kristiansand,
Tel 38044111
Faks 38044315
Post@hk-solberg.no
www.hk-solberg.no

Stavanger Flyttebyrå AS

Dusavikveien 21, 4007 Stavanger
Tel 51530475
Fax 51524907
Stavanger.flyttebyra@c2i.net

Vinjes Transport AS

Østre Rosten 98 B, 7075 Tiller,
Tel 72900900
Faks 72900939
Flytting@vinjes.no
www.vinjes.no

Wergeland AS

Boks 243 Nyborg, 5871 Bergen
Tel 55535600
Faks 55535640
wergeland@wergeland.biz
www.haukedal.no

Zachariassen

Transport&Flytteservice AS
Straumfjellsvn 9, 5353 Straume
Tel 5631 2121
Faks 5631 2120
info@zachariassen-transport.no
www.zachariassen-transport.no

Jeg velger meg april

– velkommen som Forsvarssjef Sverre Diesen!

Overforbruk i milliardklassen, offentlig proklamert jakt på lekkasjer og intern krangel i full offentlighet er sjelden tegn på en organisasjon i harmoni og balanse. De siste måneders oppmerksomhet og debatt rundt forholdene i Forsvaret tegner derfor et heller dystert bilde av situasjonen. Men samtidig gjennomføres Øvelse Battle Griffin 2005 med gode resultater, norske styrker løser sine oppgaver på en forbillig måte i internasjonale operasjoner og Forsvaret gjør dette samtidig med en gjennomgripende omstillinger av etaten. De ansatte, både befal og sivile, gjør en jobb det står meget stor respekt av, i en tid der de samme arbeidstakere gjennom sine organisasjoner er kritiske til hvordan deres rettigheter og behov blir ivaretatt.

Vi får vite, sent i 2004, at Forsvarets økonomiforvaltning aldri har vært bedre, for så å få en blåmandag av dimensjoner når regnskapet blir gjort opp. Noen får da et ansvar å bære, andre tar ansvar for å rydde opp.

En slik situasjon er vanskelig å forholde seg til da den ikke er entydig, men flertydig. Dette flertydige uttrykket skaper en usikkerhet om hva den faktiske situasjon er. Man stiller seg lett spørsmål om hva man skal tro, eller hvem man skal tro på? Når forsvarsansatte begynner å lure på det, er det tegn på at troverdigheten internt er svekket og tillit i ferd med å forvitte. At mange rundt Forsvaret har den samme opplevelsen, er like tankevekkende og bekymringsfullt. Når for mange av Forsvarets ansatte opplever at egne observasjoner og opplevelser ikke stemmer overens med budskapet fra Forsvarets øverste ledelse, forsterkes usikkerheten og går over

i frustrasjon eller resignasjon. For en organisasjon som ønsker å fremstå som åpen, inkluderende og ansvarlig er dette en alvorlig utfordring som må tas på alvor.

Jeg har håp om at vår nye Forsvarssjef vil gjøre dette og ser frem til han kommer til BFOs Hovedstyremøte i april. I vanskelige tider gjelder det å kommunisere godt for å kunne holde sammen. Gjerne kraftfull og tydelig dialog, men med lydhør oppmerksomhet slik at det ikke blir monolog.

Den videre omstillingen av Forsvaret vil ikke bli mindre krevende, ubalansen mellom mål og midler vil trolig ikke bli mindre og omstillingsmålene er knallharde. Det kan vi akseptere, det skal vi tåle og forholde oss til, men da må vi kunne kreve at personellet blir behandlet med respekt i prosessen.

Respekt kan uttrykkes i ord, men oppfattes best når ordene følges av handling. Det er respektløst ikke å ta seg tid til å utarbeide et saksgrunnlag som sikrer at innplassering i stillingene i «nye» FLO blir ryddig, rimelig og rettferdig. Når enkeltmenneskers jobb står på spill kan vi ikke tillate hastverksarbeid slik at tilfældighetene får råde. Det vil BFO aldri kunne akseptere.

Dialog er ikke alltid like produktiv, men mangel på dialog virker nesten alltid destruktivt. BFO ønsker General Sverre Diesen velkommen som Forsvarssjef og lykke til med et krevende oppdrag.

INTERN TELEFONLISTE FOR BFO

Anfinssen, Jostein	241	23 10 02 41	909 26 655	Solberg, Eivind	231	23 10 02 31	934 08 550
Aune, Per Hermann	239	23 10 02 39	992 08 751	Stange, Arild	234	23 10 02 34	934 98 522
Bjerkansmo, Jimmy	237	23 10 02 37	932 08 717	Ulrichsen, Kari	246	23 10 02 46	928 05 621
Clausen, Holst Einar	242	23 10 02 42	928 14 251	Omstillingstillvalgt	232	23 10 02 32	
Coucheron, Didrik	230	23 10 02 30	928 88 643	Rudberg, Rune	232	23 10 02 44	934 20 377
Dahl, Ragnar	238	23 10 02 38	934 98 520	Jacobsen, Guttorm	232	23 10 02 32	926 94 221
Eriksen, Mona	243	23 10 02 43	924 28 698	Sentralbord	220	23 10 02 20	Mil: 0510 5694
Gabrielsen, Erik	236	23 10 02 36	920 96 432	Dreier møterom	221	23 10 02 21	
Kay, Eva	248	23 10 02 48	928 61 140	Tordenskiold møterom	223	23 10 02 23	
Kristiansen, Espen	247	23 10 02 47	926 29 354	Post-/pakkerom	227	23 10 02 27	
Lillorovde, Frode	240	23 10 02 40	906 40 209	Telefax BFO	Siv:	23 10 02 25	

Vårens vervekampanje

BFO er fremdeles i medvind, og kan nok en gang invitere deg til å bli med på en 3 måneders vervekampanje. Takket være gode samarbeidspartnere kan vi denne gang tilby deg et hjemmekinoanlegg av god kvalitet.

-Alt du trenger å gjøre er å verve 3 nye, betalende medlemmer i løpet av 3 måneder! Vervekampanjen starter 1.april 2005 og varer til 30.juni 2005.

Kampanjen gjelder betalende medlemmer og disse må forbli betalende medlemmer i minst 3 måneder.

-Erfaring har vist at vervekampanjer som denne er populære og effektive. Nytt av året er at fra 1.april kan alle nye betalende medlemmer velge mellom en USB/MP3-spiller og en lommelykt som velkomstgave når de melder seg inn i BFO, sier Jostein Anfinssen, markeds-/rekrutteringsansvarlig i BFO.

Life's Good
 LG

5.1 surround
Hjemmekino

Les mer på www.bfo.no

Offisersbladet

Nr. 2 – 22. Årgang
Organ for Befalets Fellesorganisasjon

BFO:

Postboks 501 Sentrum, 0105 Oslo
Telefon 23 10 02 20
Telefax 23 10 02 25
E-post: post@bfo.no
Internett: www.bfo.no
Besøksadresse: Karl Johans gate 12 j
(inngang fra Kirkegata)

Ansvarlig utgiver:

Didrik Coucheron

Redaktør:

Einar Holst Clausen

Redaksjon og abonnementsavdeling:
Se adresse for BFO
E-post: Offisersbladet@bfo.no
Tlf. abonnementsavdeling: 23 10 02 43
E-post: mona.eriksen@bfo.no

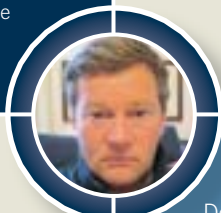
Tilsluttet Yrkesorganisasjonenes
Sentralforbund-Stat

Annonseansvarlig:

Karin Smedsrud karin@2punkt.no
Pb. 347 Økern, 0513 Oslo
Telefon +47 23 19 45 42
Mobil +47 98 20 54 16
Telefax +47 23 19 45 01

(Bekreftet opplag 2004: 10.500)

Signerte artikler representerer ikke
nødvendigvis BFOs mening. Forfattere
er selv ansvarlig for innholdet og de
meninger som fremholdes.
Usignert innhold er redaksjonelt.

Utgivelsesplan 2005:

Nummer	Matr.frist	Utgivelse
Nr. 3 mai	25.04	09.05
Nr. 4 juni	06.06	23.06
Nr. 5 august	15.08	27.08
Nr. 6 oktober	19.09	10.10
Nr. 7 desember	14.11	08.12

Grafisk produksjon:

Design: 2punkt jeanette@2punkt.no

Trykk: Hestholms Trykkeri
Telefon 67 07 30 50

Forsidebilde:

Forsvarets Mediesenter

Redaksjonen avsluttet:

22.03.05

Fagpressen

3 BFO leder:
Velkommen som
Forsvarssjef Sverre Diesen!

6 KAFO leder:
Hvordan kommer
dette til å ende?

6 BESO leder:
Å vite hve en går til

8 Sjøkrigsskolen i ny drakt

10 Litt av hvert

12 BATTLE GRIFFIN 2005

16 Fra Ryktebørsen

17 Tilbakeblikk

18 EU-debatt:
«Ny» terrorbevegelse
i Europa

20 BFO informerer

30 Unik arktisk trening

32 Leserbreve

34 BATTLE GRIFFIN:
Fra Krig til krisehåndtering

36 Offiserskryssord

38 EU-debatt:
En verden uten
faste allianser?

40 EU-debatt:
Lille Norge – hva nå?

42 BFO på BATTLE GRIFFIN

PAY-BACK TIME!

Det har skjedd mye med Offisersbladet i det siste. Vi har fått ny annonseselger, vi er igjen tilbake hos Hestholms Trykkeri og vi har fått ny lay-out designer. Dere vil allerede nå merke en viss fornyelse i bladets uttrykk, og i tiden fremover vil vi hele tiden prøve å forbedre oss. Det er imidlertid etter BFOs 6. ordinære Kongress at den største forandringen kommer. Da vil Offisersbladet få helt ny forside og logo, som et ledd i en ren fornyelse av bladet, men også for å markere en ny giv i en ny Kongress-periode.

Hodene ruller og den ene offiseren etter den andre henges ut til tørk i disse tøffe omstillingstider. Det har generalinspektøren i Hæren, Lars Sølvberg, stabssjef i hærstaben, Arne Skjerpe og sjef i FLO, Erik Hernes fått føle. Vi skal ikke se bort ifra at GIH og hans stabssjef nå får igjen for, etter noens mening, å ha operert litt for mye på egenhånd. Hvem husker ikke prosjekt JUPITER i Hæren, et prosjekt som Forsvarssjefen ikke var klar over før det ble iverksatt. Man skal vokte seg vel for å være altfor kreativ, og ta avgjørelser på egenhånd. Kanskje Erik Hernes også har vært litt for egenrådig? Det er også meget farlig å være kritisk til Forsvarets ledelse, selv om kritikken er konstruktiv. Det har leder i BFO, Didrik Coucheron nå fått føle. Forsvarssjefen har nemlig bestemt seg for å stoppe lekkasjer i egen stab, og hva er vel mer naturlig enn å mistenke og etterforske lederen i den største befalsorganisasjonen for å ha lekket gradert informasjon til pressen!?

Det er vel heller ikke til å unngå å legge merke til at mistenkelig mange brigader og generaler nå plutselig søker avskjed, eller går av med sluttpakker før normal avgangsalder. Er vi vitne til et "regimeskifte" der de som ikke på "ja vel sjef" listen, forlater skuta? Luftforsvarets prosjekt Fønix åpner i tillegg for muligheten til å kvitte seg med 150 offiserer og sivile de ikke har brukt for i sin nye organisasjon. Det blir spennende tider i Luftforsvaret både for sivilansatte og for alle med brigaders grad og nedover, om de i det hele tatt har en jobb å gå til i slutten av 2005.

Det blir sikkert store utfordringer for alle og enhver som jobber i Forsvaret eller befatter seg med forsvarssaker. Med ny forsvarsledelse og eventuell ny forsvarsminister, bør vi nok innse at det beste er å se positivt på fremtiden, og slutte å kommentere "snøen som falt i går".

Hvordan kommer dette til å ende?

I tiden før påske hørte vi til stadighet spørsmålet om det skulle reises mistillitsforslag mot Forsvarsminister Kristin Krohn Devold. Hun måtte gang på gang inn til høringer omkring den økonomiske situasjonen i Forsvaret, men likevel ser vi at hun er "fredet".

- Dette både av sin egen statsminister og av de andre partiene på Stortinget. Det hele fremstår som et maktpolitisk spill frem mot

høstens stortingsvalg. Ser man på det totale beløpet overskridelsene dreier seg om så er det et stort beløp. Å ikke oppdage overskridelsene tidligere er åpenbart urovekkende.

Generalinspektøren for Sjøforsvaret gikk i begynnelsen av mars ut i media og uttalte at det var fokus på de rette områdene som hadde berget Sjøforsvarets tilnærmede balanse i regnskapet.

- Det som underer meg er hvor enkelte andre har hatt fokus. Jeg tror at kravet til omstillingen, og dens tidsfrister, er så høye at man ikke lenger har full oversikt på alle områder, herunder den økonomiske siden. Det at ministeren ikke responderer på de signalene som kommer fra linjen er meget foruroligende. Slik det ser ut for meg er eneste handling hun har foretatt seg å sparke noen ledere og utnevne noen nye. Paradoksalt nok viser det seg i ettertid at det kanskje ikke er de som er direkte ansvarlig for overskridelsene som har fått sparken. Den siste tids hendelser er ikke bare med på å svekke folks tillit til Forsvaret, men bidrar også til at personellet begynner å se seg om etter andre yrker.

For å dvele litt mer rundt sistnevnte, så kan det blant annet nevnes at en del kadetter ved de ulike krigsskolene uttaler at de kun har interesse av å bli værende i Forsvaret ut pliktjenesten. I tillegg hører jeg stadig vekk om sersjanter og kvartermestre som ikke kan tenke seg å fortsette karrieren med krigsskole eller engasjement. Riktignok skal vi redusere antall stillinger, men det er vel brukt gale virkemidler når man skremmer vekk de unge nyutdannede? - Er det ikke disse som skal lede fremtidens forsvar? Fortsetter dette vil også søkermassen til krigsskolene reduseres betraktelig, noe man allerede har sett ved årets opptak. I år er det like mange søkere totalt som det i fjor var til Krigsskolen alene! Riktignok er endringer i befalsutdanningen årsak til noe av dette, men det nevnes også mangel på kvalifiserte søkere fra systemet for øvrig. - Sitter man da igjen med dem man ønsker, eller ender man opp med et B-lag? Det er helt klart at omorganisering av Forsvaret er hensiktsmessig, men det kan som sagt tyde på at det er valgt feil metode og/eller gjort i for stort tempo. Kanskje kan avdelingsbefalet bli løsningen, men jeg er på langt nær sikker på om det er den beste løsningen.

I Sjøforsvaret har det nylig vært vurdert å kle opp menige, matroser, befalelever, kvartermestre og kadetter i det vi i dag kjenner som meniguniform, også kalt "gakk-gakk". Kanskje greit nok, men dette virker på meg som om man bygger oppunder et underoffiserskorps. - Kan vi leve med det? Nei, mener jeg!

I tillegg har altså tanken vært at kadettene skal over til denne uniformen. For meg virker det noe merkelig at vi som skal læres opp til å bli offiserer skal trave rundt i meniguniform. Dette vil bare skape et enda større skille mellom oss og de øvrige offiserene, noe jeg ikke kan se poenget med.

Jeg har nevnt noen få av de utfordringene og paradoksene vi for tiden opplever i vårt virke. Slik situasjonen etter hvert har utviklet seg kan det se ut som om vi enda klarere må uttrykke våre meninger om det som skjer i Forsvaret. - Husk det er DIN fremtid det gjelder!

Anders Fiskerstrand
Leder KAFO

Å vite hva en går til

Det å være nestleder er et behagelig verv. Det tar seg greit ut når du signerer formelle brev, og på CV'en. I blant må du stille opp i leders sted, men du møter ikke de samme forventningene. Som kommende militær befalingsmann er det godt å ha med seg hva som skjer hvis du som nestkommanderende plutselig må tre inn permanent som leder. Det er nemlig det som har skjedd i BESO Landsstyre. Shahrivar Sean Armana ble nødt til å slutte fra sitt 3. år på HIS, og fortsetter ingeniørstudiene sivil.

Selv er jeg klar for å ta på meg ansvaret som leder for Befalselevenes Samarbeidsorgan. Det å plutselig bli gitt mer ansvar og tre inn i en ny rolle er noe en må venne seg til om en har planer om å fortsette i Forsvaret.

En vet ikke alltid hva en går til. Det vet de fleste av dagens befalelever. Litt i motsetning til eldre offiserer er vi forberedt på å kunne bli beordret til utenlandstjeneste. Vi er inneforstått med at vi må kunne rykke ut for å skape stabilitet og fred rundt om på kloden. Vi kjenner til historien om hvor skjør Norges selvstendighet og frihet har vært, men er forberedt på å måtte ha to tanker i hodet samtidig; å både garantere Norges fremtidige frihet, og sikre framtiden for de som ikke er så heldige å være født til et liv i norsk trygghet, fred og velferd. Mange av oss vil kunne fortelle våre barnebarn om den gangen vi var ute i "krigen". Akkurat som våre besteforeldre lærte oss hvordan en av og til må stå opp og sloss for sine verdier, ønsker vi ved hjelp av spennende (og noe overdrevne?) historier å kunne føre denne viktige arven videre.

Dagens befalelever vet, og blir daglig minnet på at vi skal arbeide i en organisasjon som er i stadig forandring. Vi er forberedt på å være fleksible. Om vi utdanner oss til ubåtteknikere i dag, kan vi bli patruljeførere på sosialpatrulje i Kabul senere. Det er dette vi går til. Vi er forberedt på endring. Likevel er det viktig å verdsette den innsatsen befalsorganisasjonene legger ned i arbeidet for personellens ve og vel i omstillingen.

- En dag er unga dine lei av å bytte skole, kona di får seg ikke ny jobb og du skulle ønske at du visste om du hadde jobb de neste 3 åra... - Da er det godt å ha noen å snakke med. Da er det godt å ha noen som flagger dine rettigheter. Da er det godt å ha noen du er sikker på vil ditt beste. Dette er lenge til, tenker vi nå, men det er fordi vi egentlig ikke vet hva vi går til...

Jeg vil avslutte med å takke Shahrivar for tiden og innsatsen han har lagt ned i arbeidet for sine medelever, og ønsker både ham, og alle dere andre lykke til videre i studiene!

Ole Vassli
Leder BESO

For mange av naboene ute på Laksevåg var det nå mulig å komme inn og ta en titt på resultat av sprengninger og anleggsarbeid. Grunnfjellet under appellplassen er ikke lenger et massivt stykke fjell, nå huser det et stort auditorium i tilknytning til Inge Steinslands aula. Klasserom og kontorer er samlokalisert for å gi en kompakt og fleksibel løsning. Tilbyggene er oppført i harmoni med gammel bygningsmasse, og Sjøkrigsskolen fremstår som en utdanningsinstitusjon for fremtiden. Et lite skår i gleden er nok reduksjonen i antall kadetter som er bebudet. Når ombyggings-prosjektet startet visste man lite om de nedtrekk som vi i dag ser. Så langt er det intet som tyder på plassmangel, men samlokaliseringer kan det bli flere av i fremtiden...

For å feire at perioden med anleggsarbeid

endelig var omme, var det lagt opp til et omfattende program med foredrag og mange andre aktiviteter. Fra "Om kaniner, snegler og Da Vinci-koden" Fibonacci-tallene i natur og litteratur av Ellen M. Berle til "Den militære organisasjons møte med den nye individualismen" av Jan O. Jacobsen stod på programmet. Mange benyttet anledningen til å få med seg mange gode foredrag, en kjapp omvisning og en prøvesmaking av lunsjen i den nyoppussede messen. Navigasjonssimulatoren var også populær blant de mange skoleklassene som besøkte Sjøkrigsskolen.

Etter at den offisielle åpningen var unnagjort på lørdagen, var det duket for en søndag utenom det vanlige. Sjøkrigsskolen har av onde tunger blitt kalt Bergens største barnehage, og endelig var det barnas tur.

Kadett Anders Onsager hadde lagt opp til et rikholdig program, og bare få timer etter sjefens ball var skolebygget ryddet og klar med hoppeslott, ansiktsmaling, skattejakt, hest og vogn, militærpoliti, ambulanse og enkel bevertning. Hot dog og brus ble nok lunsj for mange store og små som tok turen innom for å se nærmere på Sjøkrigsskolens nye fasade og tilbudet innenfor.

Etter å ha feiret nyåpningen av Sjøkrigsskolen i fire dager til ende var det ubønnhørlig slutt på festing og moro. Mandags morgen kommer, uansett om en vil det eller ei. I fremtiden vil nok flere av våre utdanningsinstitusjoner romme flere enn de kategoriene de i dag rommer. På Sjøkrigsskolen er det i hvert fall plass nok til alle, og kanskje ennå noen flere...

Navigasjonssimulatoren trakk som vanlig mange skuelystne. Det er ikke så ofte en får kjøre inn i Bergens havnebasseng i 30 knop.

Etter en omfattende oppgradering og utbygging til nærmere 150 millioner har nå kadetter og andre over 10 000 kvadratmeter å boltre seg på. 10. – 13. februar ble den "nye" Sjøkrigsskolen offisielt åpnet med pomp og prakt.

Av Rolf J. Ledal, OTV Vestlandet

SJØKRIGSSKOLEN I NY DRAKT

Kadett Anders Onsager var ansvarlig for «Barnas dag» på Sjøkrigsskolen.

En lykkelig deltaker i rebusløpet

Hoppeslott og skattejakt for de minste på «Bergens største barnehage».

Tysk-Norsk

Offisersbladet møtte den tyske bataljonssjefen oberstleutnant Bernhard Vogel i Bodin leir i Bodø under øvelse Battle Griffin. Bernhard Vogel er sjef for Flugabwehrraketengruppe 26 (Patriot luftvern-raketter). Bataljonen hans var utplassert rundt Bodø hovedflystasjon som sikring av hovedflystasjonens luftrom og stasjonens norske F16 og tyske Tornados. Den tyske Patriot luftvern-bataljonen hadde et svært spennende samarbeid med norskutviklede luftvernssystemet NASAMS under øvelsen, hvor systemenes link for overføring av data samarbeidet og de to forskjellige luftvernssystemene overlappet hverandres operasjons-områder. Mer om dette i artikkel fra Battle Griffin på sidene 12-15.

Bernhard Vogel entret rommet, der en bekymret redaktør satt og forberedte seg på et intervju på engelsk og kanskje litt rustent tysk. Overraskelsen ble imidlertid stor da den tyske bataljonssjefen hilste og begynte å snakke flytende norsk! Det viste seg nemlig at Bernhard Vogel er gift med norsk kone, som han møtte da hun studerte i Tyskland. Hun flyttet til Tyskland og har bodd der siden, men har tydeligvis vært en god norsklærer.

Vogel har selvfølgelig ofte vært med på besøk hos sin kones familie i Trøndelag, og han kunne stolt fortelle at hans kones onkel er den ikke ukjente Hjalmar Andersen "Hjallis". Det ble et hyggelig møte med en meget positiv offiser, som viste seg å være tysk "skaptrønder".

HVA MED ARTILLERIEET?

Deh nå pensjonerte artilleriobersten Didrik Cappelen er viden kjent for sitt engasjement og sine kunnskaper om artillerivåpnet. Cappelen er for tiden tilknyttet Forvarets Forsknings-institutt (FFI) på Kjeller, hvor han bidrar med sin erfaring og sine kunnskaper i utvikling/forskning på nye våpensystemer.

På Krigsskolen, i februar holdt Didrik Cappelen og representanter fra FFI foredrag om dagens og fremtidens artilleri og sambands-systemer/link for overføring av skytedata, for blant andre representanter for TRADOC.

Cappelen tok for seg treffprosent, spredning, rekkevidde og sikkerheten til de forskjellige ammunisjonstyper/systemer. Han uttrykte også meget sterk bekymring for mangel på fagskoler for artilleriet.

Cappelen presiserte at det er svært avgjørende at fremtidens artilleribefal besitter den fagkunnskap som er tvingende nødvendig, og som kun fagskolemiljøene kan gi.

Jeg har lovet ikke å viderefortelle Cappelens billedlige sammenligninger, men her er en snill omskrevet versjon: - Et forsvar uten artilleri og et artillerivåpen uten moderne ammunisjon, er det samme som en av byens løse "fugler" uten ...

Grip sjansen!

Under øvelse Battle Griffin 2005 deltok svenskene med ni JAS 39 Gripen jagerfly. De opererte fra Bodø Hovedfly-stasjon, sammen med en skvadron tyske Tornado. De svenske pilotene fikk meget verdifull erfaring, og Gripen yppet seg mot såvel F-16 som F-18 jager-fly. Synet av JAS Gripen på Bodø Hovedflystasjon var uvant, men hvem vet - med en ikke økende pengetilstrømming til Forsvaret, og politisk overstyring, så blir det kanskje et helt vanlig syn i 2015?

STATSMINISTEKEN

Forsvarets Personellservice

Derfor er så mange
BFO-medlemmer
også medlemmer i FP!

Fordi FP gir sine medlemmer:

- Høy rente på innskudd
- Gode lånebetingelser
- Store rabatter på forsikring
- Gratis betalingsoppdrag
- Kredittkort med gode betingelser
- Gebyrfrie tjenester
- Personlig service

NYHET:

Nå har FP også Nettbank

For søknad om nettbank
gå inn på FP's hjemmeside
(www.fpservice.no)

Vil du vite mer om FP-tilbudene?
Besøk våre hjemmesider på www.fpservice.no
Eller kontakt oss på telefon: 2309 2400 – fax 2309 2499
E-post: fp@fpservice.no – Post: Postboks 1493 Vika, 0116 OSLO

-Det lønner seg å være FP- medlem -

BATTLE GRIFFIN

Battle Griffin ble denne gang ingen tradisjonell angrep- og forsvarsøving, men derimot en høyaktuell øvelse der deler av NATOs Reaksjonsstyrke (NRF), potensielle NRF avdelinger, samt våre egne Hær, Sjø og Luftstyrker ble satt på prøve i krisehåndtering under vinterforhold. Over 14.000 soldater fra 15 nasjoner gjorde dette til den største øvelsen i Norge i 2005.

Tekst & Foto: Einar Holst Clausen

Realistisk scenario

Med et meget realistisk øvingsscenario der politiske og etniske motsetninger i en nasjon preget av svak økonomi og liten tilgang på naturressurser, over tid har ført til store uroligheter. FN vedtar å sende inn en internasjonal styrke for å stabilisere urolighetene og håndtere de asymmetriske truslene fra forskjellige etniske grupper. Norge påtar seg å lede koalisjonsstyrkene. Tankene går uvilkårlig til hva som skjedde i både Bosnia og Kosovo.

Største øvelse i 2005

Over 14.000 soldater fra 15 nasjoner, samt en mengde hjul- og beltegående kjøretøyer,

maritime fartøyer, jagerfly, helikoptre, transportfly, overvåkingsfly og luftvern, fikk i det store øvingsområdet en smak på norske vinterforhold med alt fra 30 kuldegrader til plussgrader og regn. Battle Griffin 2005 gir ifølge sjefen for øvelsens pressetjeneste kommandørkaptein Tom Knustad, meget verdifulle erfaringer på takling av flere relevante problemområder som våre og NATOs avdelinger kan stå overfor under internasjonale operasjoner i fremtiden. Knustad kunne til Offisersbladet fortelle at både egne og utenlandske avdelinger har gitt svært positive tilbakemeldinger på både øvingsopplegg og gjennomføring. Scenarioet med etniske konflikter og asymmetriske trusler er nytt i så

stort øvingsforband, men også at de tradisjonelle stridsdommerne nå hadde funksjon som "controllere", som styrte stridsutviklingen underveis. Det vil si at de i samråd med stridsledelsen (FOHQ), la inn forskjellige øvingsmomenter alt etter hvordan den avdelingen de fulgte løste sine oppdrag.

Hektisk på hovedflystasjoner

Bodø Hovedflystasjon huset over 1200 tyskere som hadde med seg 21 jagerfly av typen Tornado, samt en Patriot luftvern-bataljon. I tillegg til egen 132 luftving og bakkestyrker, samt HV. Svenskene deltok med åtte JAS Gripen jagerfly. Det ble alt annet enn stille i lufta for Bodøværingene,

2005

som tidligere har klaget noe på flystøy. Men det er ingen tvil om at aktiviteten på stasjon- en tilfører store pengebeløp til det lokale næringsliv. Så spøkefullt sies det da også at støyen fra jagerflyene kalles "the sound of money".

Offisersbladet møtte sjefen for luftving 132, brigader Morten Klever under øvelsen. Klever var også svært fornøyd med øvelsens omfang og utvikling. Brigaderen roste sine mange, og motiverte medarbeidere som i perioder står på døgnet rundt. Han fortalte at samarbeid og flyging med utenlandske jagerflyskvadroner alltid er verdifullt, og at de svenske jagerflyerne nok fikk størst utbytte av øvelsen. De fikk med seg verdifulle

erfaringer i hvordan andre lands jagerfly-skvadroner og deres piloter opererer og tenker (doktriner) innen NATO. Dette kan komme godt med hvis svenskenes jagerfly i fremtiden skal delta i internasjonale operasjoner innenfor rammen av "Partnership for Peace" (PFP).

Vi ble også vitne til et meget interessant samarbeid mellom det norske NASAMS og det tyske luftvernssystemet Patriot. Tyske og norske luftvernartillerister har funnet ut av disse to systemene passer som hånd i hanske, og ønsker et utvidet samarbeid med tanke på fremtidige internasjonale operasjoner. Disse to luftvernssystemene utfyller nemlig hverandre på en utmerket måte.

Patriottraktene fungerer best mot høyt-flygende mål, mens NASAMS spesielt anvendelig mot meget lavflygende mål. Under øvelsen prøvde man også ut overføring av skytedata på hverandres linker, noe som så ut til å kunne fungere når Offisersbladet var på besøk. Kanskje dette kan bidra til økt forståelse og berettigelse for det norsk-utviklede NASAMS som ett av verdens mest avanserte og anvendelige luftvernssystemer.

På Ørland Hovedflystasjon var det også (som vanlig) svært hektisk. I tillegg til åtte F-16 fra 338 skvadron, en Jet Falcon fra 717 skvadron, åtte Bell 412 fra 720/339 skvadron, to Lynx fra 337 skvadron, deltok USMC og Spania med 11 F-18 Hornet. >>>

Oberst Erik Arff Gulseth, sjef THG, var svært fornøyd med gjennomføringen av operasjonene under Battle Griffin.

Danmark og Belgia opererte med til sammen 11 F-16 på Ørland. Når man i tillegg til dette skal huse og koordinere marinejegerkommando, hærens jegerkommando, utenlandske spesialstyrker, FIST-Luft/Luftvern(NASAMS), 4-5 AVACS-fly med crew og ytterligere seks helikoptere fra Tyskland, Sverige og Finland, er det ikke vanskelig å forstå at tempoet er høyt. Når man under øvelsen samtidig gjennomfører den omfattende operative evalueringen (OPEVAL) på tre engelske AVACS-fly, NATO evaluering (NATEVAL) på FIST/Luft/Kampfly, samt test av FIST/Luft/Luftvern, blir det nesten ufattelig.

Offisersbladet møtte oberst Erik Arff Gulseth, som var sjef for den multinasjonale Heli Task Group (HTG) under Battle Griffin. Med 24 helikoptre fra fem nasjoner, og alt fra Bell 412 til Finneses russiskproduserte MI-8 HIP, har det vært en nitidig koordinering med sterkt fokus på sikkerhet, kunne Gulseth fortelle. Det har vært ca 25-30 oppdrag i døgnet, med alt fra tradisjonelle "transportopp-drag", til lavtflyging og dropp av spesialjegere både dag og natt (på natten bruker piloten lysforsteknings-briller). Obersten fortalte at alt hadde gått på skinner så langt, takket være svært dyktige medarbeidere og profesjonelle soldater fra inn- og utland. Erfaringene fra HTG under Battle Griffin kommer sikkert godt med under arbeidet med å etablere en spesialstyrke-luftving på Rygge, som skal øve nært opp imot spesialstyrker innen Forsvaret og Politiet.

BFO i felt

BFO markerte seg svært godt under store deler av øvelsen. Offisersbladet besøkte både Bodø Hovedflystasjon og Ørland Hovedflystasjon tidlig i øvelsen, og i øvelsens siste fase var Offisersbladet til stede i øvingsteigen med to mann. I tillegg var fire av BFOs områdetillits-valgte (OTV) ute i felt for å møte medlemmer, ta bilder og lodde stemningen. Det er slik BFO jobber, ved å møte medlemmer der de er for å samle inn synspunkter fra grasrota, sier OTV Vestlandet, Rolf Ledal i en kommentar til Offisersbladet.

Den tyske Patriot luftvern bataljonen fikk se flott Nord-Norsk natur.

338 skvadron Ørland Hovedflystasjon.

v Oberstløytnant Bae har hatt ansvaret for planleggingen av Battle Griffin. Planleggingen tok halvannet år. Bae har fått svært gode tilbakemeldinger fra deltagende avdelinger, og er selv svært fornøyd med gjennomføringen av det nye øvingskonseptet.

v Den svenske flotiljen med JAS Gripen som opererte ut i fra Bodø Hovedflystasjon, var svært fornøyd med øvingsutbyttet.

< Brigader Robert Mood benyttet anledningen til å innspisere mange avdelinger i løpet av øvelsen.
> Kronprins Håkon fikk oppleve mye under Battle Griffin.

... men mat skal de ha!

Etter Forsvarets milliardsprekk har ingen av de fem militære korpserne nok driftsmidler til å spille på nasjonaldagen. Dette melder NRK 15 mars. Etter det Ryktebørsen erfarer, skal musikantene i stedet selge polser på Karl Johansgate. Overskuddet går uavkortet til Hæren.

«Sp vil flytte Krigsskolen ut av Oslo for å få høyere offisersutdannelse nærmere hærens moderne treningssentre og operative avdelinger». Dette fremgår i det foreslåtte prinsipp- og handlingsprogrammet til Senterpartiet for 2005 til 2009. Etter det Ryktebørsen kjenner til, er det viktig for Sp at kadettene også kan delta som avløsere i jordbruket. En noe usentral kilde i Sp sier til Ryktebørsen at en slik ordning fungerte bra i Sovjetunionen, og at det sannsynligvis vil fungere like bra for oss.

I følge Forsvarsnett kurerer trening omstillingsangst. "Et møte må ikke nødvendigvis foregå i et dårlig luftet møterom. Det kan like så godt foregå i badstuen eller i sykkelhallen. Ryktebørsen er gjort kjent med at neste høring med Forsvarsministeren vil legges inn som en del av sykkelrittet Trondheim-Oslo. Den tiden det tar å sykle fra Trondheim til Oslo, er sammenfallende med den tiden det tar å få Krohn Devold til å innrømme feil, sier vår kilde.

I følge Krigskoleutdannede Offiserers Landsforenings (KOL) hjemmesider, organiserer KOL nå også sivile akademikere med virke i Forsvaret. Etter det Ryktebørsen har grunn til å tro, ønsker KOL å følge opp arbeidsgivers bestrebelser etter å harmonisere offiserers tilsetningsvilkår med øvrige statsansatte.

Kadetter bak pløgen?

WARSZAWA

Polen har alltid hatt en utsatt posisjon på europakartet, og fra 1772 til 1918 var landet delt mellom stormaktene Russland, Østerrike-Ungarn og Tyskland. Likevel var den polske nasjonalfølelsen fortsatt sterk ved utgangen av 1. verdenskrig.

Mannen som mer enn noen annen skulle forme Polen i mellomkrigstiden var feltmarskalk Józef Piłsudski, en ivrig nasjonalist som ikke var fornøyd med å gjøre Polen selvstendig. Han ville gjenskape den polske unionen som tidligere hadde omfattet flere stater på russisk territorium. I november 1918, uten å avvente resultatet av Versailles-forhandlingene, startet Piłsudski militære kampanjer som erobret Litauen, Hviterussland og det vestlige Ukraina.

Polens militære suksess skyldtes selvsagt at Russland, etter å ha trukket seg fra verdenskrigen, var herjet av borgerkrig. Men så snart bolsjevikene hadde overtaket, var en motreaksjon fra Lenin uunngåelig. De polske invasjonene endte sommeren 1920 i Kiev, da den røde armé begynte med framrykning på flere fronter. Like fort som Polen hadde avansert, ble de nå drevet tilbake, og i august 1920 sto arméene til sovjetgeneralen Mikhail Tukhachevskij ved Warszawa.

De allierte hadde vært imot Piłsudskis ekspansjonsplaner, men fryktet også at Lenin skulle bruke Polen som et brohode for å spre kommunismen til kontinentet. Derfor fikk Piłsudski nå militært materiell og rådgivere fra vestmaktene. Etter drøfting med franske militærrådgivere bestemte marskalken seg for å rette en motoffensiv sør for byen, der sovjethæren sto svakest. Den viktigste rollen tilfalt en relativt liten reservearmé bestående av 20 000 erfarne soldater under direkte ledelse av Piłsudski. Med støtte fra Polens 3. og 4. arme skulle disse skille de sovjetiske styrkene i vest og sørvest fra hverandre.

De stridende parter møttes først i byen

Radzymin den 13. august. Dagen etter var byen på sovjetiske hender, men Polens 5. armé, under ledelse av Vladislav Sikorski greide å holde stand lenge nok til at det 203. kavaleriregiment fikk gjennomført et viktig raid på radiostasjonen til Sovjets 4. armé. Avsondret fra radiokontakt med hovedkvarteret, marsjerte arméen videre uvitende om at Tukhachevskij ville beordre dem sørover.

Piłsudski selv dro sørover for å forberede motoffensiven. Fra 13. til 15. august reiste han rundt og oppmuntret soldatene. Flere steder var hæren i dårlig forfatning, og marskalken har senere berettet blant annet at "i 21. divisjon paraderte nesten halvparten av soldatene barføtt?". Mange av mennene var nyrekrutterte gjennom lynkampanjer, og derfor uten kamperfaring. I tillegg var hærens våpen av så mange ulike fabrikat at det var et mareritt å skulle utstyre og betjene dem alle sammen. Men Piłsudski var en veltalende mann, og kampmoralen steg visstnok enormt etter opptredenene hans.

Det er to viktige grunner til at Warszawa ble det store vendepunktet i den polsk-russiske krig. For det første valgte Tukhachevskij å sette inn hovedstyrkene sine fra nord, slik Piłsudski hadde gjort regning med. For det andre ble Sovjets fryktede 1. kavaleri, under ledelse av Semyon Budyonnij, hindret fra å delta i slaget. Tukhachevskij ville ha 1. kavaleri til å gå mot Warszawa sørfra. Men forholdet mellom de to kommandørene var så dårlig at Budyonnij nærmest på tross dro for å annektere industriområdet Lwow i stedet - noe som for øvrig var Josef Stalins idé.

I mellomtiden, den 14-15. august, greide Polens 5. armé å bremse det tallmessig overlegne angrepet nordfra ved elven Wkra. Da polske tropper også lyktes med å gjenerobre Radzymin, hadde Sikorskis armé behagelig stort spillerom. Med støtte fra

Slaget ved Warszawa, nasjonalromantisk framstilt av den polske maleren Wojciech Kossak.

artilleri og pansrede kjørtøy ble de sovjetiske enhetene drevet vekk med en fart på tretti kilometer om dagen. Også motoffensiven til Piłsudskis reservearmé ble en suksess. Den første sovjetstyrken de møtte ved avmarsj mot nord den 16. august, var Mozyr-gruppen, som hadde jaget polakkene ut av Kiev. Etter flere måneders forfølgelse var imidlertid Mozyr sterkt redusert, og den gruppen som møtte Piłsudski utenfor Warszawa besto av bare to divisjoner som skulle dekke en 15 mil lang frontlinje. Fire av fem polske divisjoner møtte overhodet ikke motstand til å begynne med. Selv Piłsudski var overrasket over hvor store avstander det var mellom de russiske frontene, men utnyttet sjansen til å overrumple fienden over alt hvor det var mulig. Tukhachevskij merket seg utviklingen på den polske fronten, men greide ikke å få gitt ordre om tilbaketrekking og omgruppering tidsnok. I nord ble Sovjets 4. armé tatt til fange, mens den 16. armé i sør måtte etterlate seg store mengder våpen under tilbaketrekkingen.

Etter snaut to måneder med polske offensiver, var krigen i realiteten slutt med våpenhvilen 12. oktober. Fredsslutningen, den såkalte Riga-traktaten, ga ikke rom for Piłsudskis nye union, men Polen fikk landområder både i Litauen, Hviterussland og Ukraina.

I det 20 århundrets historie framstår ikke den polsk-russiske krig som særlig betydningsfull. Men den bremsset kommunismens ekspansjon vestover, og gjorde slutt på Lenins drøm om å spre sin ideologi til hele Europa. Ydmykelsene som Russland måtte tåle i fredsoppgjøret, er trolig også en medvirkende årsak til at Stalin så villig samarbeidet med Hitler om å knuse Polen i 1939.

Trond Sætre

På van Goghs døde legeme ble det funnet en lapp med teksten: "Ingen diskusjon, ingen demonstrasjoner, ingen marsjer og ingen opprop, bare døden vil skille sannhet fra løgner."

Takfir synes å være spesielt dyktig når det gjelder å rekruttere muslimer som i ganske betydelig grad har tilpasset seg vestlig livsform, men som allikevel ikke har nådd sine mål og funnet lykken i vesten og som derfor "vender tilbake til røttene", slik den mest kjente av 11. september-terroristene, Mohammad Atta, gjorde. Dette åpner for en farlig sammensetning av første, annen og tredje generasjons innvandrere i én og samme gruppe. 11. september-gruppen var som kjent satt sammen tilnærmet slik.

Takfir synes imidlertid å mangle en overordnet strategi i vestlige land og opererer oftest mot oppdukkende mål. Det synes å pågå en glidning fra en hovedsakelig støtte-

rolle og mot aktive operasjoner. Takfir er imidlertid utpreget desentralisert, og terrorhandlinger kan ventes å bli initiert lokalt, uten ordre fra noe slags høyere hold.

Kriminalitet

Det pågår for tiden en diskusjon blant eksperter om muslimske ekstremister i Europa egentlig har vår verdensdel som mål, eller om målene deres er å kaste regimene i deres oftest diktatoriske hjemland. Takfir synes imidlertid å ha kamp mot alle vantro, inkludert muslimske frafalne (moderate), som hovedmål.

Som Al Qaeda har Takfir dessuten som sitt endelige mål å gjeninnføre det historiske kalifatet, og at kalifatet skal erobre vesten. Takfir begynte opprinnelig som en moderat bevegelse, men det er i dag et klart slektskap til Al Qaedas salafisme (religiøst begrunnet hat mot alt vestlig).

Takfir antas å opptre organisatorisk uavhengig av Al Qaeda, og bestå nærmest av et åndelig nettverk uten noen sentral ledelse. Knutepunkter i nettverket synes å være radikale imamer som spiller en religiøs-ideologisk og ikke operativ bakspillerrolle. I tillegg finnes kontakter som ofte lever som tilsynelatende moderate, celler og rekrutteringssentra for å fange inn unge potensielle operatører. Ressursene hentes for en stor del inn gjennom kriminalitet.

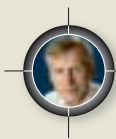
Mange land

Takfir, og andre ekstremister, synes å ha liten tilslutning blant det tyrkiske flertallet i Tysklands store muslimske befolkning, eller i det moderate flertallet blant muslimer i andre vestlige land. Tvert imot anses moderate muslimer som nevnt som fra falne, og det spekuleres i om lokale

«NY» TERROR- BEVEGELSE I EUROPA

Den opprinnelig egyptiske terrorgruppen Takfir wa al-Hijra (Bannlysning og Eksil) synes for tiden å være i støtet i Europa, blant annet i Tyskland, Storbritannia, Frankrike og Italia. Takfir var trolig involvert i drapet på den nederlandske filmskaperen Theo van Gogh og 11. mars-bombene i Madrid.

Av John Berg
Foto: SCANPIX

Takfir grupper kan finne på å rette terror-handlinger mot moderate muslimers samlingssteder eller til og med moskéer. Slikt har skjedd i Afrika og Midt-Østen.

Mot dette taler imidlertid at det er i de moderate miljøene Takfir rekrutterer desillusjonerte individer som søker tilbake "til røttene".

Storbritannia, med sine romslige asyllover, antas å være et viktig transitland for Takfir aktivister. Gjennomstrømningen antas også å ha spredningseffekt innad på de britiske øyer.

I Frankrike skal Takfir ha hatt utspring i GIA, den algeriske gruppen som er kjent for sine grusomme massakrer på titusenvise sivile hjemme i Algerie på 1990-tallet (forøvrig uten at mange øyenbryn ble løftet i vesten). Franske Takfir har spesielt nære bånd til kriminelle. En gruppe fra franske Takfir ble tatt på fersken før den klarte å

sprengte flybussen mellom Saint Charles stasjonen og Marignac lufthavn i 2001. 16 moskeer i Frankrike antas å huse Takfir tilhengere.

Takfirs tilslutning i Italia synes å være begrenset, men i 2002 ble det slått alarm om at "amerikanske interesser" i Firenze, Milano, Venezia og Verona var truet av anslag med primitive bomber. Takfir og en annen gruppe ble antatt å stå bak.

Lignende alarmer i andre land, som ofte offentliggjøres eller fremgår indirekte gjennom skjerpede sikkerhetstiltak, må antas å ha samme eller lignende opphav.

Frustrasjon

Blant de etter hvert eldre og slitne veteranene fra krigen mot Sovjet i Afghanistan på 1980-tallet, og blant Al

Qaeda- og GIA-veteraner og andre fra 1990-tallet og de første par årene etter 11. september, hevdes det å gjøre seg gjeldende en stigende motløshet fordi målene synes fjernere enn noen sinne. Blant dem som har strandet i Europa skaper dette i spesiell grad økende frustrasjon og håpløshet.

Al-Takfir wa al-Hijra synes å være en bevegelse som med større hell enn andre klarer å verve nye tilhengere, ikke minst yngre brennende sjeler, på tross av disse problemene. Medvirkende er en økende følelse av ydmykelse og av å bli holdt utenfor blant muslimer i mange europeiske land.

BFO PÅ NORGES TAK

Øverst på Dovrefjell, 1017 meter over havet ligger Hjerkin stasjon, med en vakker stasjonsbygning, en liten klynge hus, og mennesker som lever og ånder på toppen av Norges tak. Der hvor E-6 gjør en svak sving mot nordvest ved veikrysset hvor RV 29 fører sørover til Folldal, ligger Hjerkin skytefelt med sine 165 kvadratkilometer. På dette forblåste stykke Norge har mang en befalingsmann stiftet bekjentskap med både militær øvingsaktivitet, og ikke minst de skiftende naturkreftene.

Tekst & Foto: **Arild Helgesen/**
OTV Indre Østland

Skytefeltadministrasjonen på Hjerkinhus er fremdeles bemannet, til tross for at Forsvaret har startet etableringen av Regionsfelt Østlandet (RØ) på Rena. Meningen er at aktiviteten i skytefeltet på Hjerkin gradvis skal nedtrappes frem mot år 2008, hvor alt skal være tilbakeført til naturen, og all øvingsaktivitet skal være overført til RØ.

Liten bemanning – stor aktivitet

Dagens stillingsramme består av 6 befalsstillinger, 8 sivile, samt 10 soldatstillinger. I og med at avdelingen har hatt nedleggingsspøkelset hengende over seg i lang tid er det imidlertid ikke enkelt å få søkere på stillinger som lyser ut ved avdelingen. Dette medfører at 2 av de militære stillingene står ubesatt, noe som selvfølgelig medfører mye ekstraarbeid på de som er igjen. Selv på sivil side er det kun 4 av stillingene som

har faste eiere, mens man har klart å få engasjerte til å bekle de 4 siste stillingene for å få hjulene til å "svive og gå".

BFO medlemmer

På Hjerkin har BFO kun to medlemmer, men til gjengjeld sitter de nokså sentralt plassert. Avdelingen ledes av major Jan Øverby, som har tjenestegjort her siden 1999. Til hjelp har han en annen ringrev, som de fleste av oss som har vært på Hjerkin i vår militære karriere kjenner, nemlig kaptein Gunnar Langbakk. Gunnar har vært på Hjerkin i 28 år, og går nå inn i sitt siste år før han går av for aldersgrensen i februar 06.

Mange av oss som ikke vet bedre tror at øvingsaktiviteten neppe kan være så stor på Hjerkin nå etter at "alle Hæradelinger har flyttet til indre Troms".

Men akk, hvor feil kan vi ta? Det gjennomføres øvingsaktivitet i feltet i ca 40 uker i året. Så når man trekker fra ferieukene på sommeren, jule- og nyttårs-ukene, og de

tre første ukene på året blir det stort sett aktivitet i alle andre uker.

Service i fokus

- For oss som jobber her er det viktig å fremstå som gode verter, med god service. - De øvende avdelinger forestår jo mye av aktiviteten selv. - Vår oppgave ifm øvingsaktivitet blir tilrettelegging av målmateriell, vakt i feltet, brøyting og lignende, sier Øverby. - Den bemanningen jeg pr i dag har for å løse oppdraget er en minimumsbemanning i forhold til den kvaliteten vi ønsker å yte. - Hvis vi i fremtiden blir færre stillinger vil mye av dette ansvaret måtte bli ivarettatt av øvende avdeling.

Hvem er brukere av Hjerkin

Fremdeles er det mange av avdelingene på Rena som er store brukere av skytefeltet; Telemark bataljon, Kamp eskadronen, Hærens jegerkommando og Befalsskolen. I tillegg brukes feltet av våpenindustrien spesielt ved NAMMO og Kongsberg våpenfabrikk.

- Luftforsvarets aktivitet har tatt seg opp i det siste, spesielt gjelder dette 338 skvadronen som har dette feltet som eneste alternativ for bruk av skarp ammunisjon, sier major Øverby. - 338 skva I alternativet for skyting på Hjerkin med skarp ammunisjon være Hallkavarre eller feltet på Setermoen. Det er ikke mulig å bruke skarpe flybomber i ØR.

Foto: Torbjørn Kjosvold/FMS

Kapasiteter

- Vi har ikke så stor forlegningskapasitet hos oss, sier Langbakk, men vi klarer å forlegge ca 37 stykker. I tillegg til dette har Heimevernsskolen på Dombås en HV hytte på området som det er mulig å forlegge ytterligere 7 stk. Kvarterstandarden er utilfredsstillende, men når alternativet er et lagstelt ute i vinterstormen, opplever de fleste at tilbudet hos oss er bra, tross alt.

- På forpleiningssiden har vi kapasitet til 220 personer i 2 bordsettinger. Her oppe på fjellet, hvor det er langt til annen velferd er maten en viktig trivselsfaktor. Vi har klart å holde kjøkkenet bemannet med flinke fagfolk til tross for at vi skal legges ned, noe vi alle nyter godt av, poengterer Langbakk.

Kjøretøypark

- Vi har en relativt stor kjøretøypark også, forteller Langbakk. - I alt har vi 24 kjøretøy med stort og smått. - Den store snøfreseren vår lånte vi tidligere i vinter ut til MESTA for at de skulle klare å holde Strynefjellsveien åpen. Vi er akkurat i værskille her hos oss på Hjerkinns hvor det ofte er mye vind på vinteren. Dette medfører ofte at veier fokker igjen. - Det er ikke for ingenting at en av de gamle skyssstasjonene her oppe heter FOKSTUA.

Nasjonalpark

Skytefeltgrensene går opp mot Dovre Nasjonalpark, hvor bla Snøhetta med sine

2286 meter er et utfartsmål for mange. Mange er jo også interessert i å få sett moskus og Mogop. - I fjor registrerte vi over 8000 sivile kjøretøy inn i skytefeltet, påpeker Øverby. - Dette gir oss en stor utfordring ifm å holde kontroll på hvor personellet beveger seg. Vi har jo fremdeles blindgjengerfelt som er svært farlige.

Fremtiden

- Den pågående omstillingen i RSF-prosessen vil få betydning også for oss her på fjellet. I fremlagt organisasjonsfor-slag er bemanningen vår halvert. Det er trasig at vi atter en gang må omorganisere før vi har funnet ut om vi fungerer slik vi er i dag. Det synes som om noen vil at vi ikke skal kunne lykkes. Men vi har håp om at vi skal få anledning til å beholde bemanningen slik den er i dag. - Som sagt føler vi alle at vi har en minimumsbemanning i forhold til de oppgaver vi skal ivareta, og vi håper at fornuften vil råde slik at vi kan følge den nedtrappingsplanen for aktiviteten her oppe som allerede er lagt. I den planen er det plass til alle fast tilsatte, samt at de som er på kortere og lengre kontrakter har visst om fremtidsutsiktene hele tiden, sier Øverby.

- I og med at jeg bare har snaut et år igjen før jeg går av for aldersgrensen håper jeg at jeg får bli her på fjellet til da, sier Langbakk med håp i øynene. For meg som bor på Dombås er det ikke så mange andre alternative tjenestesteder. Heime-

vernsskolen på Dombås er selvfølgelig aktuelt, men der er det mange om beinet. - Jeg har hatt gode år her på fjellet. Startet på verkstedet vi hadde her oppe, og har etter hvert fått en administrativ jobb jeg trives godt i.

- Det er en uvurderlig styrke for en så liten avdeling som vår å ha slike som Gunnar, som har så lang og relevant erfaring fra denne spesielle form for tjeneste. Det blir et savn når han slutter, sier Øverby.

Skytefeltets fremtid

- Hele skytefeltet skal føres tilbake til naturen innen 2008. Alle bygninger skal rives, alle blindgjengerfelt skal ryddes, og alle spor av vår aktivitet skal slettes. Bla skal alle veier graves opp, og landskapet skal ikke bære preg av at vi noen gang har vært her. Dette er det imidlertid mange meninger om påpeker Langbakk. Selv har han i mange år vært en ivrig talsmann for å oppruste den gamle turisthytta Snøheim ved foten av Snøhetta. - Jeg tror det blir mange færre turister på Hjerkinns, og i fjellheimen rundt her dersom beslutningen om å rasere alle veiene blir stående, hevder Langbakk, og får bekreftende nikk fra sin sjef.

OMSTILLINGSBREV NR 2/2005

Vi ønsket oss en rolig overgang til 2005 - det fikk vi ikke og verre blir det. Mye jobb, lange dager, uenighet om fremgangsmåter og alt for stramme tidsrammer preger en ellers hektisk hverdag. Allikevel har massiv kritikk i presse og media, beskyldninger om lekkasjer og budsjettoverskridelser vært det som har påvirket den enkeltes hverdag mest. Hva blir det neste og hvem skal da henges ut? Jeg vil påstå at organisasjonenes advarsler ikke er fremført til politisk nivå eller så er de blitt ignorert - begge deler er like alvorlig. Offiseren er skremt til taushet og alternativet er lite hyggelig.

I dette omstillingsbrevet ønsker jeg å gi signaler om at vi sentralt, ivaretar den kritikken som blir reist lokalt. Lokalt tillitsvalgte skal ivareta den enkelte, med utgangspunkt i et saksgrunnlag som er godt nok. Blir tiden for kort til forsvarlig saksbehandling – si i fra og få det ned i referatet.

Omstillingen generelt

I dag preges omstillingen av at ingen har helhetlig kontroll på omstillingen. Jeg husker da Program Argus (nå FOKUS) ga detaljerte orienteringer om status i omstillingen. Vi fikk data om årsverksnedtrekk ned til endringer på ett årsverk, driftsreduksjoner ble angitt ned til 1000 kr, avhending ned til 100 000 kr og EBA ned til 1000 kvm. Tilbakemeldingene ble gradvis mer og mer generell og for ca 1 år siden fikk vi bare se røde, gule og grønne ansikter. Jeg vil hevde at etableringen av stadig større organisatoriske enheter, medførte en betydelig mindre kontroll og oversikt. Etter hvert fikk vi stadig mindre og mindre informasjon. I dag kan jeg knapt skrive en 1/2 side om status i omstillingen fra disse møtene, tidligere kunne jeg skrive 3-4 sider. Brigader Barthold Hals og Oblt Thomas Edvartsen gjør så godt de kan - spørsmålet er om de får tilstrekkelig informasjon fra andre til å informere godt nok.

Brigader Barthold Hals og oberstløytnant Thomas Edvartsen i Fokus.

Forsvarets Logistikkorganisasjon (FLO)

FLO har ikke oppnådd innsparingsmålene. Forsvarsdepartementet forserte omstillingen i FLO med ett år, mot BFOs anbefaling. Det tar tid å omorganisere, slå sammen og fortsatt produsere for fullt. Partene kom fram til en avtale ultimo april 2004, men arbeidsgiver igangsatte en ny prosess i august 2004. Denne organisasjonen ble drøftet og forhandlet i januar 2005. Så startet jobben med korrigeringer av grunnlaget og innplassering av personell.

Avd.dir. Gisle Norheim og brigader Trond Karlsen.

Organisasjonene bidro i stor grad, men når arbeidsgivers holdning er at man bruker styringsretten for å opprettholde tempo og tidsplan måtte det gå galt. Vi ønsker ikke å bli ryggdekning for en omstilling som ikke ivaretar de ansattes rettigheter. Grunnlaget for innplassering av personell er ikke faglig godt nok, dette vet Konsernstaben. Når vi i tillegg presses til et innplasseringsløp som går over 7 uker - mot det normale 12 uker, sier det seg selv at det kun var et spørsmål om tid før vi ble tvunget til å sette foten ned. Grunnlaget for konstruktiv medvirkning er ikke tilstede med det grunnlag som foreligger og den tidsplanen som er lagt. Nå får man gjøre seg ferdig lokalt, så får vi ta problemene når arbeidsgiver legger frem grunnlaget for den sentrale behandlingen. I tiden som

kommer vil vi følge opp tillitsvalgte lokalt i innplasseringsprosessen, samt konsentrere oss om «arbeidspakke forsyning» som omhandler flere tusen sider.

Forsvarssjefens virksomhetsplan

BFO ønsket et gjennomføringsdirektiv lik det vi drøftet frem som en konsekvens av St. prp. Nr. 45 (2001-02). Dette ønsket ikke Forsvarssjefen, han ville styre Forsvaret gjennom en virksomhetsplan.

Oberstløytnant Kviltun fra forsvarsstaben orienterer.

BFO krevde at virksomhetsplanen skulle drøftes, noe vi gjorde rett før Jul 2004. På drøftingstidspunktet var virksomhetsplanen ikke ferdig, mye gjensto. Forklaringen var som ellers – tempo og arbeidspress. På dette møte fikk vi informasjon om noe de kalte en helhetlig omstillingsplan. Lenge før dette tidspunktet, hadde de enkelte Generalinspektører startet sine forberedelser med å omsette FDs Iverksettelsesbrev (IVB). De kalte det forberedelser, men dette er et betydelig brudd på HATA i det FDs IVB er et pålegg til FSJ og ikke til styrkeprodusentene eller DIF-sjefene. Vi har de siste årene levd med en toppstyrt og ledelsesforankret omstilling, hvor Argus nå Fokus, skulle ha det overordnede ansvaret. Det foregår så vidt mange prosesser i Forsvaret, i tillegg til kjerneoppgavene, at jeg er usikker på om Fokus har denne kontrollen.

Helhetlig omstillingsplan (HOP)

Ifm drøfting av FSJens virksomhetsplan, ble vi informert om at man jobbet med en helhetlig omstillingsplan (HOP), denne var enda ikke ferdig. BFO sa klart i fra at dette var et drøftingstema. I påfølgende møter henviste alle til denne HOPen og vi spurte hvorvidt denne var drøftet. Alle som en hevdet dette, bare ikke vi som skulle være part i drøftingene.

Prinsippet som er lagt til grunn i HOPen, er at man først skal forhandle firkant-organisasjon, deretter OPL/F m/Stillings-

beskrivelse. Problemstillingen var at det kunne gå en måned imellom forhandlings- og drøftingstema. Arbeidsgiver endret rekkefølgen og grunnlaget for hva som skulle legges frem for sentral behandling og mente dette ikke var nødvendig å ta opp med organisasjonene. Dette er i beste fall manglende kompetanse om avtaleverket og bidrar til forsinkelse og gir et dårlig grunnlag for konstruktivt samarbeid. Vi gjentok kravet om drøfting av HOPen senest på møte med Fokus 16. mars.

Lars Atle Holm i forsvarsstaben/Fokus, orienterte om status RSF.

Budsjettoverskridelsen i Forsvaret

De fleste har fått med seg budsjettoverskridelsene i Forsvaret. Forsvarsminister og Forsvarssjef måtte stå skolerett i kontrollkomiteen i Stortinget. Forsvarssjefen ga GIH og AD FLO skylda. Jeg er usikker på om det var en riktig vurdering. Enda verre ble det når Forsvarsministeren fredet Forsvarssjefen. Overskridelsene i FLO kom ikke som noen overraskelse, men overskridelsene i Hæren var uventet. Jeg har tidligere hevdet at store DIFer reduserer muligheten for kontroll og oppfølging og det står jeg på. Disse DIFene er ikke dimensjonert for disse oppgavene, men Stortinget la premissene for ny organisasjon i Forsvaret.

GIH ikke skyldig!

Langt på vei vil jeg gi GIH uforbeholden støtte. Han har utvist lederskap og vilje til å gjennomføre de pålegg han er blitt gitt på en forbillig måte. Vi må nok lenger ned i systemet for å finne "syndebukkene" og det er langt fra sikkert at "syndebukken" er en offiser, det kan gjerne være de

manglende verktøyer som lå til grunn for omstillingen og innsparingstiltakene. Jeg tror jeg har hele Hæren med meg, når jeg påstår at de fleste har stor tillit til Generalmajor Lars Sølvberg og føler at kritikken er uberettiget.

Forsvarsdepartementet skyldig!

Når det gjelder AD FLO, Erik Hernes, er jeg litt mer nøktern med støtten. Han har gjort det som er mulig, men er overstyrt av politisk nivå. Handlefriheten er lik null. Det blir for dumt når lederen må få aksept av AGO for de beslutninger han ønsker å fatte. Jeg har tidligere beskrevet situasjonen i FLO. Hovedårsaken til at det har gått galt i FLO, må etter min mening tillegges FDs overstyring. FD mangler kompetanse innenfor det lov- og avtaleverk som gjelder i Forsvaret (Offentlig sektor).

Forventet Stortingsproposisjon kommer ikke!

Forsvarsministeren varslet en Stortingsproposisjon som skulle overføre ansvaret for å dekke inn budsjettoverskridelsene til Stortinget. Proposisjonen skulle legges frem 18 mars, denne kommer ikke! Ministeren har valgt å gi oppdraget til den nye Forsvarssjefen, General Sverre Disen. Da slipper hun å stå skolerett – noe jeg tror hun er rimelig lei av. Stortinget vedtok sist sommer at FLO skulle spare inn ytterligere 600 millioner kroner i perioden 2005-2008. Nå pålegger Forsvarsministeren at ny Forsvarssjef skal spare inn over en mrd i 2005. Forsvarsministeren lider av en sykdom som kalles ansvars-

fraskrivelse. Konsekvensene av en slik innsparing må bli det motsatte av hva som var hensikten med omstillingen som startet i 2001 – mer til den spisse ende. Jeg påstår at nå må man endre beredskapstider, redusere operativ aktivitet, sakte men sikkert legges flere fartøyer til kai, færre flytimer og mindre internasjonalt engasjement. Når politikerne blir klar over dette, vil de skrike over seg og spørre hvorfor er de ikke informert. Jeg vet at medlemmene i Forsvarskomiteen leser Offisersbladet, ikke start en ny heksejakt – det er uverdig. Nå er dere orientert. Har dere spørsmål still dem nå – ikke når det viser seg at vi sakte men sikkert reduserer Forsvarets evne og kapasiteter uten å endre de overordnede politiske føringene.

MUKS, FSAN eller begge deler

Omstillingen i Forsvarets Sanitet er et kapittel for seg. Prosessen skulle være inkluderende, men man har gjort de mest elementære feil man kan gjøre i en omstillingssituasjon. Man fikk verken med seg de ansatte, organisasjonene eller hovedverneombudet. Et ensidig ønske om arbeidsgiveransvar for alt sanits- og helsefaglig personell resulterte i at samtlige organisasjoner krevde en uhildet gjennomgang av konsekvensene. Det er ca 1 år siden referatet ble oversendt Forsvarsstaben v/Argus, som enda ikke har fattet en beslutning. I tillegg ønsker generalmajor Leif Rosén seg en helt annen innretning på FSAN enn det de tillitsvalgte (representerer de ansatte) i FSAN ønsker seg. Her går

- FLYTTING
- PAKKING
- LAGRING

TLF: 815 36 300
www.haugestad.no

det ikke på antall ansatte, men på hvilken kompetanse og kapasitet organisasjonen skal ha ift FSANs oppgaver.

Etter et konstruktivt møte i februar ble partene enige om å gjennomføre en kvalitetssikringsprosess som riktignok medfører en forsinket utvikling, men som bidrar til at reglene i AML og påleggene fra Arbeidstilsynet etterleves. Partenes utgangspunkt er ikke å forsinke, men å sikre en forsvarlig saksbehandling ifm omstilling av MUKS/FSAN.

FØNIX 2 – omstillingen i Luftforsvaret

Omstillingen av Luftforsvaret fikk også en skjev start. Med utgangspunkt i tidligere erfaringer, gikk man på med krum hals, i forvisning om at den omtalte HOP'en var drøftet sentralt – hvilket den ikke var. Ganske fort kom de kritiske bemerkningene fra lokalt hold og det var ikke bare fra tillitsvalgte. Mandatet ble ikke drøftet – møtet ble avlyst. BFO hadde fremmet et 4 siders krav ift mandat og gjennomføringsplan. Alt unntatt disse merknadene ble sendt ut til luftforsvarets avdelinger med resultat – uttallige telefoner og flere møter med Luftforsvarets ledelse. Partene er omforent om hva som må til for at vi i fellesskap skal komme i mål på en akseptabel måte. I hovedsak medfører dette at vi må bruke noe mer tid enn det HOP'en foreskriver for å sikre en forsvarlig saksbehandling. Gil har sendt brev til Forsvarssjefen om dette og jeg gir honnør til GIL for å ta signalene fra de ansatte på alvor. Jeg kan vanskelig forestille meg at Forsvarssjefen sier nei til GILs forslag. Sier han nei påtar han seg også ansvaret for flere budsjettoverskridelser og mer usikkerhet. Tror nok at General Sigurd Frisvold, på slutten av sin embedskarriere, fortsatt er opptatt av en mest mulig ryddig omstilling til beste for Forsvaret og de ansatte. Forslaget til milepælsplan er at man innen 1/7 skal ha stillingsbeskrivelser NIPA-vurdert etter et allerede forankret forslag til firkantorganisasjon. Lokal AMU behandling og drøfting er foreslått til medio august, behandling i FHAMU og sentralbehandling av firkantorganisasjon, OPL/F m/stillingsbeskrivelser ca 1 sept, deretter innplassering av personell. Ny organisasjon gjøres gjeldende fra 1. januar 2006.

Status RSF

Jeg legger ikke skjul på at RSF aldri har vært en organisasjonsform vi har jublet for. Bakgrunnen for dette er at vi mener bestemt at en DIF sjef må ha nødvendige ressurser for å ha kontroll på egen økonomi

og personellforvaltning. Det har ikke vært lett for Oblt Erik Smedsrud, å være leder for RSF-teamet i Fokus (Argus), han har møtt mye motstand, men la det være sagt vi har hatt en konstruktiv dialog fra dag 1. Pr i dag er RSFene i utredningsfasen ift til ny ønsket organisasjon. Resultatet fra den lokale behandlingen var ikke slik som forventet. Med få unntak, ble utredningsoppgaven ikke besvart og da blir det vanskelig å sette sammen et godt nok grunnlag for sentral behandling. De fleste svar var basert på et motforslag, basert på at egne forventninger ble innfridd. I tillegg til for generelle konsekvensutredninger, høyt tempo, årsverksreduksjoner, følelsen av omkamp og en gryende kompetanseflukt, besluttet Fokus å konkretisere hva som manglet av svar for de enkelte RSFer og sende dette ut til fornyet behandling. Svarfrist er satt til ultimo april. Sentral behandling medio mai, ansvaret for videre utvikling overføres FLO 1. august og y RSF skal være på plass 1. januar 2006.

Partene er enige om å etablere en ny firkant i organisasjonskartet for FLO – RSF. De utøvende RSF funksjonene tillegges produksjonssøylen og vi får følgelig 8 RSFer på landsbasis. Det beste er at dette forslaget ivaretar kravet om en RSF, jfr politiske føringer.

Fokus ønsker å lyse ut 58 stillinger for å bemanne ledelsesapparatet i nye RSF pr 1. august 2005. Hvorvidt dette lar seg gjøre avhenger av hva vi blir presentert på det tidspunktet arbeidsgiver legger fram forslaget, men i utgangspunktet er vi positive.

Grunnleggende befalsutdanning (GBU) i Hæren

Årets første beslutningsnotat i Hæren omhandler hvordan Hæren skal gjennomføre den grunnleggende befalsutdanningen. Vi savner vel fortsatt en evaluering av prøveordningen og en drøfting av konseptet før GIH utsteder sitt beslutningsnotat (ref HATA § 18).

Beslutningen omfatter:

- Hærens Befalskole (HBS) etableres fra

sommeren 2005 med en personellramme på 21 årsverk (ÅV).

10 lokaliseres på Rena, som et ledelseelement, eller fordeles på de enkelte bataljoner.

- HBS har ansvaret for all seleksjon til GBU i Hæren
- Hovedtyngden av utdanningen skjer i bataljonene, mens fellesmoduler innen ledelse/pedagogikk, fysisk fostring og taktikk/våpenlære gjennomføres/koordineres i HBS.
- Når ledelseelementet er etablert overtas det totale ansvaret for GBU (inklusive elever)
- HBS legges kommandomessig under sjef HSTY med sjef Krigsskolen som faglig ansvarlig med direktivrett.
- Ny modell evalueres innen 1. oktober 2005

BFO tar gjerne imot tilbakemeldinger om ordningen fra lokalt tillitsvalgte. Det som blir et viktig tema i evalueringen er arbeidsmiljø, faglig miljø og hensynet til elevens rettigheter.

Kort fra FHAMU-møte nr 1/2005

Den første saken var utvidelse av FHAMUs arbeidsutvalg. Hensikten var å få et noe bredere fora til å forberede sakene som skal behandles i utvalget. Utvalget består av 5 medlemmer (Leder FHAMU, 2 fra arbeidsgiversiden og en representant fra FSTL og BFO). Leder BFO er derved medlem av arbeidsutvalget.

Omstillingen av FLO

En kort status ble gitt og FLO er fornøyd med samarbeidet mellom FLO, FHVO og POD/AGA. Den siste tidens utvikling reflekteres ikke i referatet.

Orientering om HR-prosjektet

Ob Tom Nasset orienterte om status og framdrift i prosjektet. Tidsplanen og gjennomføringen av prosjektet er relatert til HOP'en noe BFO bemerket i møtet. HR ORG & Økonomi skal eies av lokal sjef. Brev er sendt til alle avdelinger.

Andre informasjonssaker

Ellers ble saker som framdrift i omstillingen av RSF behandlet, HMS-krav innarbeides i veileder for miljøvern, følelse av offentlig mobbing fra media og at manglende adgangskort til Forsvarsstaben skaper et dårlig arbeidsmiljø.

Forsvarets Personellhåndbok på høring

2 arbeidsgrupper har jobbet med grunnlaget for etablering av en ny Forsvarets

BESO HMKG – ELEVKVELD

Tekst og foto: Pål Sævik
Områdetillitsvalgt BFO Viken

BFO lokalforening HMKG arrangerte en meget vellykket elevkveld den 7. mars i befalsmessen i Husebyleiren. BFOs yngste medlemmer var invitert, nemlig avdelingens befalelever og UB-korporaler. Kvelden var todelt med en faglig og en sosial del. Den faglige delen tok områdetillitsvalgt Pål Sævik seg av. Mange temaer ble berørt, det nevnes orientering om BFO og BESO, medlemsfordeler, rettigheter som befals-elev og overgangen fra elev til befal. Tiden frem mot graduering går fort, og det er viktig å planlegge i god tid. Den sosiale delen ble ivarettatt av lokalforeningsstyret med leder Bjørge Kleppe i spissen. På denne delen ble også noen av BFOs medlemmer blant befalet med. Høydepunktet var "The Huseby Solberg Challenge". Etter en innledende runde så ble det finale mellom de to beste. Her gikk UB-korporal John-Andre Egeli knepent av med seieren foran nestkommanderende major Steffan Ruyter. Ellers ble det arrangert quiz, og det ble servert pizza og forfriskninger. Kvelden ble rundet av med premiering både for rallyløpet og quizen.

Sjåføren i dyp konsentrasjon og med engasjerte tilskuere like ved.

Personellhåndbok, del B-E. BFO startet sine forberedelser allerede sommeren 2004 etter at Ot. Prp. Nr 60 og St. prp. Nr 42 ble vedtatt av Stortinget 10. juni 2004. Det er gitt en veldig kort høringsfrist og det er fare for at man ikke oppnår hensiktene med en slik høring. BFO forutsetter at de lokalt tillitsvalgte tas med i høringene. Vi oppfordrer alle (arbeidsgivere, tillitsvalgte og enkelt-medlemmer) om å sende sine merknader og forslag til BFO. Saks-behandlere i BFO er undertegnede, Per Hermann Aune og Erik Gabrielsen.

Partene forventer å ha en ny personellhåndbok på plass i løpet av mai 2005. Som generell informasjon kan jeg si at her blir det betydelige endringer. Avansementssystemet er borte, nå må den enkelte søke på stilling tillagt høyere grad for å få opprykk. Begrensninger som antall år for å være søknadsberettiget på kaptein/kaptein-løytnants stillinger er borte, innføring av avdelingsbefal kontra engasjementsbefal, ny utdanningsordning og ikke minst tilsettingsvernet for yrkesbefalet.

BFO og NOF vil koordinere sine krav over påske. Kravene vil bli fremmet ifm for-handlingsstart. Det ligger ingen dramatik i dette, det er vår normale arbeidsform. Det sier seg selv at arbeidsgiver har et helt annet fokus enn en arbeidstakerorganisasjon, men partene står sammen om de fleste endringer.

 ragnar.dahl.bfo.no

Forsvarets skolesenter
Forsvarets studiesenter

FSS/Forsvarets studiesenter i Næringshagen i Målselv tilbyr studier fra ex phil til masterprogrammer.

Utlisningen for 2005-2006 er klar. Les mer på:

www.mil.no/felles/fss/Forsvarets_studiesenter

Kontakt: tel 77 89 73 98 vmartinsen@mil.no

- FLYTTING
- PAKKING
- LAGRING

TLF: 815 36 300

www.haugestad.no

FØNIKS 2 – ET MODERNE LUFTFORSVAR

BFO inviterte FØNIKS 2 til en uformell samtale for å fokusere på hva som skjer i Luftforsvaret på omstillingssiden. Spørsmålene tar utgangspunkt i de mest stille spørsmål så langt i prosessen. Det var naturlig å rette spørsmålene til informasjonsansvarlig i FØNIKS 2, kaptein Thomas Bjørnholm.

Hva er FØNIKS 2?

Luftforsvaret går en spennende og utfordrende fremtid i møte. Det som startet med forsvarssjefens fagmilitære råd og anbefalinger til Forsvarsdepartementet, gjennom Militær Faglig Utredning 03 har munnet ut i et Iverksettelsesbrevet til Stortingsproposisjon 42. Utfordringen og arbeidet med FØNIKS 2 består derfor hovedsakelig i å besvare spørsmål av typen hvordan og ikke hvorfor. Luftforsvarets del av Forsvarets moderniseringen frem til 2008 har startet med prosjekt FØNIKS 2.

Hvorfor gjennomføres FØNIKS 2?

Luftforsvaret har valgt å starte arbeidet med en grundig analyse av Luftforsvarets operative leveranser og tilhørende ambisjonsnivå, basert på IVB. En leveranse kan f.eks. være kampfly i luft til bakke rolle med et definert ambisjonsnivå knyttet til kapabiliteten, f.eks. reaksjonstid, antall fly, varighet på oppdrag osv. Dette kan i utgangspunktet virke unødvendig (vi vet jo hva vi skal gjøre!!), men av erfaring vet vi at det hersker ulik forståelse, særlig for hva som er ambisjonsnivået på leveransene. Luftforsvarets ulike leveranser må derfor analyseres i detalj og forankres i Luftforsvarets ledelse. Felles situasjonsforståelse er avgjørende for fase to i prosjektet, nemlig utarbeidelse av oppsetningsplaner for de ulike elementene. Analysen av leveransene og ambisjonene gir oss grunnlag for å se hvordan vi best mulig kan organisere oss for å levere våre operative produkter. Her må det ikke utelukkes at vi kommer til den erkjennelse at det ikke er samsvar mellom det vi er bedt om å levere og det vi faktisk tildeles av ressurser, herunder årsverk. En viktig målsetting med Fønix 2 er å forsøke å skape balanse eller samsvar mellom operative ambisjoner og ressurstilgangen.

Hvordan er FØNIKS 2 organisert?

Det er ingen som arbeider fast i FØNIKS 2, personell med ulike kompetanse blir brukt i ulike faser av prosjektet. En dynamikk både på den fagmilitære siden, og den metodiske har skapt en prosjektorganisasjon som nyttiggjør seg relevant kompetanse etter hvert som prosessen går fremover. Prosjektstaben er

etablert med en dedikert kjernegruppe, hvor medarbeiderne i stor grad også må ivareta sitt ordinære arbeid. En styringsgruppe, med utgangspunkt i Luftforsvarets ledergruppe, er etablert for å behandle saker til beslutning. To ulike referansegrupper er etablert for å gi både prosjektstaben og de leveranseansvarlige noen å "spille ball" med. I den første referansegruppen inngår alle Luftvingsjefer, de skal gi faglige råd og innspill til de enkelte leveranseansvarlige. Referansegruppe 2 består av representanter fra arbeidstakerorganisasjonen på sentralt nivå. I denne gruppen blir utfordringer og problemstillinger opp i mot avtale- og lovverket diskutert. En fast møtestruktur med referansegruppe 2 skal sikre gjensidig informasjonsutveksling. For prosjektstaben har denne referansegruppen blitt meget viktig etter hvert som prosessen utvikler seg. Flere av de som bidrar her jobber på fulltid med omstillingsrelaterte saker i andre deler av Forsvaret, og er derfor en verdifull ressurs i arbeidet.

Hva innebærer omstillingen?

I store trekk vil Luftforsvarets organisasjon på stasjonsnivå være tilnærmet slik den er i dag. GIL har besluttet å arbeide videre med en styringsmodell som baserer seg på to søyler. Prinsipper som helhet og enkelhet har vært førende for hvordan ny styringsmodell har blitt utformet. Den foretrukne modellen innebærer at det under GIL legges en sjef for de "operative" styrkene og en sjef for Luftforsvarets utdannings- og kompetansesenter (LUKS).

- En sjef for styrkene

Det vil bli opprettet en sjef for luftforsvarets styrker, som vil styre luftvingene og stasjonene. Staben til sjef "Luftforsvarets styrker" vil for eksempel få ansvar for all innsatsplanlegging samt enkelte oppgaver som i dag utføres av inspektoratene. Hvilke oppgaver og funksjoner dette blir er under vurdering. Luftvingsjefen blir stasjonssjef med helhetlig ansvar for operativ- og støttevirksomhet på stasjonen. Baseorganisasjonen slik vi kjenner den i dag bli lagt ned, og overført til Luftvingsjefen. Detaljene for hvilke funksjoner og ansvarsoppgaver som skal ligge i luftving/stasjonstab og staben til sjef "operative" styrker arbeides det hektisk med.

- En sjef for LUKS

Det opprettes en sjef for LUKS, som vil ha et helhetlig ansvar for utviklingsrelatert virksomhet, herunder konsept, doktriner og

kapasitetsutvikling. Sjef LUKS vil også ha ansvar for personell- og kompetanseforvaltning, samt skole- og utviklingsvirksomheten i Luftforsvaret. Luftkrigsskolen, Luftforsvarets operative fagskoler og Luftforsvarets skolesenter Kjevik inngår som en del av LUKS. Det ses også på hvordan simulator, analyse og eksperimenteringsaktiviteter i Luftforsvaret kan gjennomføres for å få ut større synergier mellom ulike miljøer.

- Dagens inspektorater?

Inspektoratene slik vi kjenner de i dag blir nedlagt, men store deler av virksomheten vil bli videreført i de to søylene. Hva som skal legges til de ulike søyler er for tiden under vurdering.

Hvilke personellmessige konsekvenser har omstillingen?

Det vil utover våren og sommeren bli arbeidet grundig med å analysere de personellmessige konsekvensene av omorganiseringen. Dette vil i første omgang gjøres på lokalt nivå etter at forslag til ny organisasjon er klar. Selv om de fleste ikke vil merke store endringer som følge av FØNIKS 2, tilsier likevel kravet om nedtrekk i antall årsverk at Luftforsvaret må redusere dagens personelloppsett med ca 150 årsverk. Dette vil være en betydelig utfordring, som tas på alvor og krever mye tid. Som ansvarlig arbeidsgiver må Generalinspektøren for Luftforsvaret sikre seg at personell ikke blir sagt opp ved en inkurie eller på annet usaklig grunnlag. I omstillingsprosessen er det derfor vesentlig at personellet blir behandlet på en rettferdig og saklig måte. Oppsigelse av 150 ansatte er alvorlig for den enkelte og organisasjonen som sådan, men det er også nødvendig for å tilpasse Luftforsvaret til nye rammebetingelser.

Hvordan kan du påvirke prosessen?

Fra starten av har FØNIKS 2 involvert fagmiljøer og ledelsen i Luftforsvaret. Svært mange har gitt innspill gjennom diskusjonsforum- og e-post på Luftforsvarets INTRANETT. Gjennom en egen konkurranse om navnet på den "nye" operative søylen i Luftforsvaret har mange fått mulighet til å sette spor etter seg. Som arbeidstaker må du også bruke organisasjonene for å spille inn gode ideer og forslag. Det er fortsatt åpning for å komme med innspill både av faglig og personlig karakter. Det er nå banedekket for fremtidens Luftforsvar legges!

ROS TIL INGENIØR- BATALJONEN, HSTY for god personellbehandling

- Hvorfor i all verden skal jeg være medlem av BFO i min tid som elev?

OTV Indre Østland ble ifm en elevkveld kontaktet av BFO-medlem Eivind Karlsen som for tiden er elev på Hærens Befallsskole på Rena. Han ba om hjelp til å få avklart fremtidig tjenestested i forhold til den usikkerheten som han for tiden opplever i forhold til Hærens økonomiske fremtid, og de konsekvenser dette kan ha.

Eivind Karlsen er en av dem som allerede har gjennomført førstegangstjenesten, og har stiftet familie før han valgte å starte sin befalsutdanning. – For meg som har både barn og hustru er det svært viktig å ha forutsigbarhet på hvor jeg skal tjenestegjøre fra sommeren. – Vi har behov for å vite hvor jeg skal tjenestegjøre slik at vi får søkt barnehage, og skoleplass for min kone. – Kan BFO hjelpe meg med å få avklart dette? var spørsmålet til OTVen.

Etter å ha snakket med skolesjef, oblt Harald Østbye fikk jeg forklart hvordan ansvarsforholdene rundt "plassering" av de uteksaminerte sersjantene var. Et formelt skriv ble så fremmet til Hærens styrker, hvor BFO anmodet om en avklaring for Karlsen, sett i lys av hans spesielle behov for både hus, barnehage og skoleplass.

Hurtig respons og skikkelig personell-, og familiepolitikk

Jeg fikk raskt en hyggelig telefon fra oberstløytnant Leif Petter Sommerseth, sjef i Ingeniør-bataljonen HSTY som kunne fortelle at han personlig ville ta direkte kontakt med befaleleven for å få ordnet opp i denne saken. Karlsen ville få beordring til Oversettingskompaniet hvor hans sivile utdanning som dykker ville bli nyttig.

Løsningsorientert

I samtale med Karlsen har jeg nå fått tilbakemelding om at han har fått bekreftet hvor han skal tjenestegjøre, samt at han har fått tilbud om hjelp fra Ingeniørbataljonen til å skaffe både bolig og barnehage.

– Bataljonssjefen ringte meg personlig og jeg fikk all den hjelp jeg ønsket. – Det var godt å få dette ryddet av veien, sier Karlsen fornøyd.

Utdeling av blomster

BFO vil rose Ingeniørbataljonen for en hurtig og god behandling av denne saken, og rette en stor takk til bataljonssjef Sommerseth som har bevist at HSTY evner å ta godt vare på våre medlemmer.

 Arild Helgesen/OTV Indre Østland

MEDLEMSMØTER VED NATO STABER

16 –18 februar ble det gjennomført medlemsmøter ved BFOs lokalavdelinger ved Natostaber i Tyskland, Nederland og Belgia. Fra sekretariatet deltok Jimmy Bjerkansmo og Jo Petter Ydstie. Hverdagen ved disse avdelingene har endret seg de senere årene. Arbeidsmengden har økt, og man må påregne deployering i intops i løpet av beordringsperioden. Tilbakemeldingene fra de forskjellige medlemsmøtene var sammenfallende;

- Det er ønskelig å etablere en region for utenlandsavdelingene. Det er ønskelig med en egen OTV for utenlandstjeneste/ intops
- Lokalavdelingene ønsker å jobbe for bedre info om regelverk i forkant av utsendelse

- Frykter at internasjonal tjeneste vil bli mindre attraktivt pga deployering. Det er en bekymring for at dette vil medføre at flere velger å pendle i stedet for å ta med familien. Det må også legges til rette for dette.

- Barns forhold må være første prioritet ved utenlandsbeordring. Beslutningsmyndighet i slike saker bør ligge lokalt.

- Det ble også tatt opp en rekke problemstillinger knyttet til tjenestemenn som blir Befal uten stilling (BUS) ved endt utenlandsopphold. BFO har igangsatt en prosess for å avklare dette.

Jo Petter Ydstie

WERGELAND
The Removal Specialists
A member of the Haulkedal Group of Companies

På flyttefot?

Kontakt oss for uforpliktende tilbud på:

Tel. 55 53 56 45 Faks: 55 53 56 40

E-post: flytting@wergeland.biz - www.wergeland.biz

Vi tilbyr alt innen:

Emballasje, Pakking & Flytting

Lagring

Forsikring

Utvasking, opprydding

&

Søppelcontainere

Vi flytter lokalt, nasjonalt og internasjonalt.

Dør til dør over hele verden.

Vi er medlem av: NFF og HHGFAA

Norske Flyttebedrifter Forbund & HouseHoldgoods Forwarders Association of America

BFO 6. ORDINÆRE KONGRESS – STATUSRAPPORT

Kongressen skal som kjent gjennomføres i tiden 1. til 3. juni 2005. Forberedelsene er godt i gang og innenfor vedtektenes frister og retningslinjer.

Befalselevenes Samarbeidsorgan (BESO) avholdt landsstyremøte den 12. mars. Styret ble orientert om kongressen og om hvilke forberedelser BESO landsstyre kan gjøre. BESOs 3 delegater ble valgt av og blant landsstyrets medlemmer.

Kongressen vil bestå av 69 delegater. Hovedstyret har fordelt plassene således at 59 kommer fra regionene, 3 fra KAFO, 3 fra BESO og 4 fra våre medlemmer i utlandet. Delegatene vil få tilsendt sakspapirene ultimo april.

Kongressen har stått på sakslisten til hovedstyremøtene både i 2004 og 2005. Det er gjort gode forberedelser også her. Organisasjonsutvalget avla sin rapport til hovedstyret på møte nr 1/05. Her ble det blant annet gitt anbefalinger for hvordan BFOs organisatoriske ledd bør se ut de kommende år.

Programutvalget har utarbeidet utkast til prinsippprogram og handlingsplan.

Vedtektsutvalget har på tilsvarende måte bearbeidet innmeldte endringer til vedtektene, fått hovedstyrets kommentarer

og utarbeidet et omforent forslag. Produktene fra programutvalget og vedtektsutvalget er sendt regionene, KAFO og BESO til høring. Her trenger vi gode tilbakemeldinger.

Valgkomiteén konstituerte seg i september 2004 og består av:
Arne Skjærpe (leder) (H),
Sigurd Heier (varamedlem) (H),
Erik H Kierulf (medlem) (S),
Torhild F Eid (varamedlem) (S),
Pia C B Fjærli (medlem) (L),
Morten Rosenlund (varamedlem) (L).

Komiteen har fått mange og gode forslag til kandidater som skal bekle vervene i det nye hovedstyret. På møtene har blant annet følgende vært diskutert: Vedtektene, instruks for valgkomiteén og mandatets innhold, arbeidsmetodikk, eventuelle organisasjonsendringer i styreform som kongressen måtte foreta, Forsvarets og BFOs utfordringer fremover, kriterier for kandidatene og styrets sammensetning. Komiteen planlegger besøk til alle regioner før kongressen.

Det gjøres for ordens skyld oppmerksom på at komiteen formelt ikke trenger å

ha sin innstilling klar før kongressens forhandlinger er satt. Men det legges opp til at innstillingen foreligger i god tid før det!

Medlemmer som ønsker å sende sine bidrag bør merke seg følgende hendelser:

5. april regionstyremøte region Viken
11.-13. april hovedstyremøte
12.-13. april valgkomitémøte
27.-29. april regionstyremøte region vest
28. april regionstyremøte region Indre Østland
30. april BESO landsstyremøte
31. mai hovedstyremøte
31. mai kongressforberedende samling

 Pål Sævik

*Områdetillitsvalgt
Koordinator for BFOs kongressforberedelser*

BFO I FERD MED Å BLI VOKSEN!

Juni 2005 vil markere starten på voksenlivet for BFO som organisasjon. 16 år etter stiftelsen som tjenestemanns-organisasjon vil et nytt kapittel til vår ærerike historie avsluttes og samtidig startes. BFOs 6. ordinære kongress markerer en av mange milepæler i vår organisasjons historie. Puberteten har vært en periode dominert av endringer i Forsvaret og ergo i BFO. Nå er det viktig at vi bruker kongressen til å fokusere mot de mulighetene som ligger foran oss. Til å hjelpe oss i dette

arbeidet har BFO hovedstyre nedsatt noen kongressforberedende utvalg. Ett av disse er programutvalget som har presentert og i noe grad distribuert sitt utkast slik at dere som medlemmer kan diskutere de politikkområdene BFO skal arbeide for i neste kongressperiode. BFOs regioner og områdetillitsvalgte har fått programutvalgets arbeid og vil være behjelpelig med videre distribusjon. Videre er de innmeldte sakene til kongressen distribuert til regioner og OTV-er og kan fås derfra.

Som enkeltmedlem i BFO blir du representert av de delegater som er oppnevnt til kongressen. La ikke delegatene reise til kongress uten å vite hva du mener om BFOs utvikling. Et demokratisk votum bør ha nødvendig forankring i medlemmenes situasjon og vurderinger.

 Eivind R Solberg

Nestleder Befalets Fellesorganisasjon

VELLYKKET ELEVKVELD PÅ RENA

(Rena 3 feb) Det var stor stemning, og upåklagelig oppmøte da BESO-kontaktene, Lokalforeningen og OTV inviterte til elevkveld på Rena torsdag 3 feb.

Johannes Dobson elevkontakt og BESO medlem fikk endelig samlet alle til elevkveld.

Høy skulderføring, og stivt blikk.

BFO Lokalforeningsleder Per Iver Nordset prøvekjører i dyp konsentrasjon

Endelig elevkveld på Rena.

Elevkontakt Johannes Dobson hadde en tid forsøkt å få koordinert skoleaktiviteten slik at muligheten for å gjennomføre en elevkveld kunne realiseres. Torsdag 3 feb ble det endelig en åpning som gav anledning til å gjennomføre en elevkveld. På agendaen sto en orientering om «rikets tilstand», litt forsikringsprat, og generell diskusjon med spørsmål og svar fra elevene til Lokalforeningsleder Per Iver Nordset og OTV Arild Helgesen. I tillegg var det ønske om rallybilkjøring, og pizza.

Uoffisielt befalsskolemesterskap i rally

Under kyndig ledelse av Chris Maukeng fikk alle mulighet til å konkurrere i rallyløypene i Spania. Det er interessant å se hvor engasjert mange blir når man får satt seg godt til rette i rallystolen, får justert setet og starten på etappen går. Med buldrende billyd i høytalere på surroundanlegget, samt korte og konsise kommentarer fra kartleser blir stressnivået høyere enn vanlig. Skuldrene på sjåførene har en tendens til å heve seg mot ørene, og kommentarer fra ivrige tilskuere gjør det til en heftig opplevelse.

Premiering ble selvfølgelig gjennomført, og her fikk både beste og raskeste sjåfør premie, samt at mest spektakulære velt også ble premiert.

Pizza til alle

Mulig at valg av dag for gjennomføringen av elevkvelden var tilfeldig, men det var hyggelig å registrere at det var mellom 30-40 elever som dukket opp til hele eller deler av arrangementet. Noe av dette kunne kanskje skyldes det faktum at det var fiskedag på messa, og at BFO vartet opp med pizza til alle?

umoe mandal

Skjold klasse MTB

Umoë Mandal AS

Member of the Ulltveit-Moe Group

Gismerøya, Servicebox 902, N-4509 Mandal, Norway

Tel: +47 3827 9200 Fax: +47 3826 0388

E-mail: mandal@umoe.no / Internet: www.umoe.no

umoe

Joe & Telly , norske Forward Air Controllers (FAC) fra HSTY/ Artilleribataljonen leder Jaguar fra 54(F) Squadron inn mot målet i Setermoen skytefelt.

Foto: Corporal D. Blackburn, 54(F) Squadron, RAF)

UNIK ARKTISK T

Stedet er Bardufoss og øvelsen er Snow Goose. I nesten to måneder har det vært høy aktivitet for flere hundre britiske og noen av våre egne for samtrening under vinterforhold.

Tekst: kaptein Hanne Olafsen,
informasjonsoffiser Luftforsvaret Nord-Norge

Øvelse Snow Goose er en britisk nasjonal øvelse som gir mulighet for Jaguar Force (JF) å tilegne seg erfaring og viktig alliert trening med i et arktisk miljø. Trening sammen med flere norske avdelinger har vært en viktig del av øvelsen.

Mestrer en dette – mestrer en alt!

Både øvelse Snow Goose og Snow Falcon er øvelser som har vært avholdt hvert eneste år gjennom mange år, britiske helikopteravdelinger har operert fast siden 1969, jagerflyavdelingene en tid etter.

- Det som er viktig blant annet med Snow Goose er å erverve kompetanse for

å kunne utføre trygge og effektive operasjoner i et arktisk miljø. I følge utlendingene selv, sies det at dersom man mestrer operasjoner under arktiske forhold, så kan man operere under alle forhold. De topografiske og klimatiske forholdene som finnes her i nord er ideelle og oppfattes som svært utfordrende og krevende, sier sjef 139. luftving oberst Geir Gillebo.

Og det er nettopp det arktiske miljøet som gjør treningen unik. Nord-Norge og Bardufoss er helt spesiell i øvingssammenheng og gir britene unik trening på lavflyging under uvante lysforhold over ukjent terreng som snø, fjell, vidde og

fjorder. Øvelsen innebærer også angrep og rekognosering mot realistiske kamouflerte mål i Halkavarre skytefelt i Banak samt deployering og redeployering av øvingsstyrken.

Mulighet for økt aktivitet

Basen i Bardufoss gir mulighet for trening av bakkeoperasjoner med Jaguar på vinterføre i tillegg til å kunne samle erfaring med flyets yteevne under varierte vinterforhold.

- Treningsutbytte av flygingen for britene på Bardufoss gir maksimalt utbytte fordi treningsområdene ligger rundt fly-

Jim & Larry, britiske Forward Air Controllers (FAC) leder Jaguar fra 54(F) Squadron inn mot målet i Setermoen skytefelt.
Foto: Corporal D. Blackburn, 54(F) Squadron, RAF

RENING

plassen. Med dette slipper de å bruke dyre flytimer på ren transittflyging før de kommer frem til treningsområdene, sier oberstløytnant Lasse Sandø, NK 139. luftving.

Britene ønsker å øke sitt engasjement på Bardufoss

- Per i dag er Bardufoss vertskap for 350 britisk personell hvorav alle driver med flyrelatert virksomhet. I tillegg til jagerflyene, opereres det med Sea King, Lynx og EH 101 - Merlin helikoptre. Etterhvert vil også Chinook og Puma helikoptre bli representert. Dette personellet utfører

Winter Survival trening og flyr et eget utsjekks- og egentreningsprogram for vinteroperasjoner. De britiske helikopteravdelingene skryter uhemmet av forholdene her oppe. Flyoperasjoner med helikopter under snøforhold gir en kompetanse som kan utnyttes 100% under operasjoner i ørken/sandforhold. Signalene går på at de ønsker å utnytte dette mer i fremtiden, sier luftvingssjef Gillebo.

Nyttig samarbeid – utbytte for alle parter
I den perioden britiske luftmilitære styrker er på plass i Bardufoss er det

flere avdelinger i Forsvaret som deltar på øvelsen, blant annet 6. divisjon fra Hæren, Nato beredskapen med F-16 fra Bodø, Sørreisa med radarkapasitet i tillegg til store deler av Bardufoss flystasjon.

- I tillegg til økt aktivitet ved stasjonen innebærer dette også utfordringer og kompetanseoppbygging for luftvingssjefen, luftvingstaben og de underavdelinger som blir direkte eller indirekte involvert i støtten som ytes, sier oberstløytnant Sandø.

FLO OMSTILLINGEN

– ET UTMATTELSESLØP FOR

Antakeligvis burde jeg ikke skrive denne artikkelen/innlegget, det blir jo som regel ikke helt nyansert det som kommer frem når frustrasjonen har bygget seg tilstrekkelig opp i tankeverdenen. Men det får stå sin prøve.

Nå har jeg engasjert meg i FLO's omstilling temmelig lenge, skjønt på et plan som ser ut til å være fullstendig ubetydelig når alt kommer til en ende, eller er det ikke kommet så langt?

Jeg var med på den lokale behandlingen her på Ørland da FLO/D så sitt lys, med alle sine underliggende produksjonsenheter, syntes jo dette virket som en grei måte å organisere oss på, helt til ledelsesapparatet dukket opp. I mitt hode skulle jo ledelselementet slankes? To pluss to skulle jo bli tre i det nye regnestykket, ikke seks! (vel nå er det i etterkant kommet frem at regning ikke er den sterkeste siden til enkelte).

Til min store lettelse innså ledelsen i FLO selv at dette var å skyte litt over mål, og nedsatte da AGO (arbeidsgruppe Omstilling) i FLO som skulle se på hvordan man best kunne styre ressursene ned på selve produksjonen. Interessert som jeg var, hev jeg meg ivrig med i omstillingsutvalget som ble nedsatt her i FLO/D/PRE M/Område Ørland, for å få være

med å forme denne mer strømlinjeformede organisasjonen.

Arbeidet startet i oktober 2004, og som alltid var det tidsfrister som tilsa at resultatet vi kom frem til egentlig ikke var så interessant (stygt sagt?) Ja, men det føles faktisk slik i etterkant). Men ved godt mot satte vi oss ned og analyserte alle de forskjellige tiltakene AGO kom med, og forslagene til kutt. "Vi var heldige", "det er mange som har det mye verre enn oss", "dette skal vi nok klare", Nei det sto ikke på de mange trøstens ord da vi startet, men akk hva hjelper vel ord?

Risikoanalysen ble nøkternt gått igjennom, ja vi skulle vel klare det på ett vis, bare vi krysstrente, hjalp hverandre, og jobbet litt hardere. Vi drøftet det iht avtaleverket og sendte med en

utdypende forklaring og merknader på hvordan vi hadde tenkt det hele skulle gå.

Det ble etter hvert klart for oss at vi nok hadde vært for snille, det var rett og slett utopi og tro at det var mulig å drifte etter denne dimensjoneringen. Allerede ved inngåelse av leveranseavtalen for januar 2005 mellom FLO på Ørland og 138 luftving, klarte vi ikke å stille tilstrekkelig med ressurser for å få ønsket antall fly på vingene (og i avtalen var det faktisk stipulert et lavere timeantall for 2005 enn det som var lagt til grunn i vår risikoanalyse).

Med alt hell fikk vi beskjed om at det skulle gås en ny runde lokalt etter at AGO hadde påplussert et antall stillinger. Med håp om at AGO hadde tatt våre litt vage signaler om at vi sårt trengte litt

HAR NORDISK RÅD UTSPILT SIN ROLLE?

Utenriksminister Petersen hadde i går sin årlige redegjørelse for Stortinget. – Utviklingen av norsk utenrikspolitikk er bekymringsfull. Norske arbeidstakere påvirkes i stadig større grad av verden rundt oss, ikke minst EU. Nå må storting og regjering snart tørre å ta dette på alvor. Bør myndighetene vurdere å tone ned arbeidet i nordisk råd, og heller styrke innsatsen overfor EU, spør YS-leder Randi Bjørgen.

I den utenrikspolitiske redegjørelsen sa Utenriksministeren at: "det er positivt at EU gjennom utvidelse og traktatreform styrker sin innsats for stabilitet, demokrati og fredelig utvikling. Men det gir også helt spesielle utfordringer for Norge."

- Dette er jo i beste fall en mild underdrivelse. Som nordmenn kan vi med rette være tilfreds med at vi yter mye bistand og støtter opp om fredsprosesser over hele verden. Mitt poeng er imidlertid at også utenrikspolitikken bør ha som grunnleggende målsetting å bygge opp om norsk arbeids- og samfunnsliv, sier YS-leder Randi Bjørgen: - Realitetene er klare. Europa er vårt viktigste eksportmarked. Det er også der hvor regelverk som bl.a. innvirker på arbeidslivet utformes. Derfor må innsatsen overfor EØS styrkes betraktelig. Jeg registrerer at mange politikere fort snur seg mot Nordisk Råd

DE ANSATTE

påfyll av folk ut i fra første runden, ble vi nok en smule skuffet. Ingen signaler var tatt til følge, men den nye sjansen vi fikk tok vi vare på og skrev om dokumentet vårt slik at det ikke kunne misforstås. Hva som ble resultatet sentralt kan vi jo bare gjette oss til når vi ser hvordan den "Nye" OPL'en ble.

Den nye OPL'en ja, er den ny? Vel fra mitt ståsted kan jeg vel best sammenligne det med at jeg har et hus som er stort, og ønsker meg et mindre. Da er det vel rimelig å tro at de fleste kvitter/selger det de har for så å anskaffe seg et i passende størrelse. Det er vel ikke så veldig vanlig å begynne å rive på det man har fra før?

Det siste er nemlig hva FLO har gjort, den gamle OPL minus vakante stillinger pr 25/8-04, og andre stillinger som skulle bort. Alle hadde vel sett for seg en NY organisasjon med en noenlunde lik struktur (grad osv) innen de forskjellige avdelinger og seksjoner.

Vi skal begynne å innplassere personellet i identiske, passende stillinger osv, det prates mye om å gjøre krav på stillinger.

Hva er vitsen med dette? Stillingene er jo flatt overført, med grad, lønn, samme gamle ukorrekte stillingsbeskrivelser

(noen få kosmetiske forandringer). Det er jo bare å overføre personellet også! Og synd for de som har fått sine stillinger strøket, de har de jo ikke bruk for lengre! Dette må jo absolutt være det enkleste, samme gjorde vi jo når vi gikk inn og ut av FLO/LUFT.

Det som er absolutt mest frustrerende og irriterende er at det grunnlaget som kom fra AGO 14.oktober 2004, ikke er i nærheten av dette, der var det nye stillingsbeskrivelser som var tilpasset ny organisasjon. Det var jo dette som var drøftet lokalt, ikke noe annet. Like ille synes jeg det er at det er liten, eller ingen forståelse sentralt om at her må det jo ha skjedd en gedigen feil en plass. Nei det blir stort sett avfeid med at "vi sentralt ikke tok særlig hensyn til det dere lokalt kom med". Men hva i huleste granskauen, det var jo ikke vi som kom med dette, det var jo AGO selv!

For ikke lenge siden sluttførte vi behandlingen av AP forsyning lokalt her, og jeg må si at før jeg ser resultatet føler jeg at det var bortkastet det vi gjorde. Hele grunnlaget her var svært mangelfullt og dårlig. Når tidsløpet er lagt opp slik at det tas ut gevinster i form av personellreduksjoner før de foreslåtte tiltakene skal være ferdigstilt, ja da burde

de fleste skjønne at det er noe rav ruskende galt en plass (Ny OPP 1/5-05, tiltak ferdige 1/10-05).

Jeg føler vel at jeg har fått utløp for en del frustrasjon nå, men mye tyder på at det ikke blir noe mindre i fremtiden hvis ikke disse feilene blir rettet opp, mine medlemmer sitter jo hver for seg og lurar på hva det er som egentlig skjer nå. De føler seg rett og slett lurt av ledelsen, og da er det jo de lokale det går ut over, noe som igjen blir feil. Vi får en forsurening av arbeidsplassen, folk er irriterte og mange andre igjen har resignert for lengst. På toppen av hele dette innplasseringsløpet er vi midt inne i Battle Griffin, med mye jobbing. Faktisk er jeg bekymret for medlemmenes ve og vel, presset er enormt nå både fysisk og ikke minst psykisk.

Til slutt vil jeg bare si at jeg er glad jeg har BFO i ryggen, og slipper å bære dette alene, en takk til dere som sliter minst like mye på det sentrale planet.

Ole Julius Ringstad

HTV BFO FLO/D/PRE M/område Ørland

og hyller det som et godt utenrikspolitisk verktøy. Det er jo paradoksalt at når vi i år skal markere 100 års uavhengighet fra Sverige, så velger mange å gå til Stockholm for å drive utenrikspolitikk.

Bjørgeren stiller spørsmål ved om Nordisk Råd har utspilt sin rolle.

- Tre av våre fire nordiske naboland er EU-medlemmer. Vi opplever at de innad i EU har forskjellig fokus, samtidig som de gjerne samles i en annen interesse enn den vi som ikke-EU medlem har, sier YS-lederen: - For øvrig ser vi nå en utvikling hvor EU i voksende grad tar ansvar for egen sikkerhetspolitikk. Dette kan ingen oppegående politiker bli overrasket over. Hvordan forholder vi oss da til et NATO som svekkes? Vil det unnvikende svaret fra norske politikere være å øke bistandsbudsjettet til 1,2 % av BNP. Da kan de fortsatt slå seg på

brystet med at vi har en god utenrikspolitikk, og slik håpe at ingen skal bry seg med forsvars- og sikkerhetspolitikken?

Bjørgeren poengterer at Russland også er viktig i utenriks- og sikkerhetspolitikken.

- Russland er viktig for oss sikkerhetspolitisk i den forstand at spillereglene kan bli annerledes med et NATO som svekkes og et forsvarssamarbeid i EU som styrkes. Dette er også viktig med tanke på næringspolitisk utvikling i nordområdene, både mht eventuell utvinning i Barentshavet og forvaltning av fiskeressursene. Også på dette området er det nødvendig å styrke engasjementet, avslutter Bjørgeren.

Randi Bjørgeren, YS-leder

FRA KRIG TIL KRISEHÅNDT

Battle Griffin har for de maritime styrkenes del vært en øvelse som har bidratt til å øve på et særdeles relevant scenario i dagens litt ustabile verdensbilde. Sjøkontroll ble opprettet ved hjelp av store fartøyer og undervannsbåter, og etter hvert dreide oppgavene mer over mot sikring av området for en amfibieoperasjon som skulle støtte 6. divisjon på land.

Av Rolf J. Ledal, OTV Vestlandet

Asymmetriske trusler over og under vann byr på solide utfordringer i et kystlandskap som det norske. Inne i fjordarmer, bukter og vikar kan det finnes et større antall små enklaver med befolkningsgrupper som har stor etnisk og religiøs avstand fra nabobygda. Når borgerkrigen truer og verdenssamfunnet bestemmer seg for å gripe inn er det ikke bare å kjøre på. Norwegian Task Group (NoTG) utgjør en styrke som denne gangen er sammensatt for å dekke oppgaver innenfor alle maritime

krigføringsområder. For å sikre en trygg landsetting av amfibiestyrker og en trygg evakuering av et truet samfunn trengs det ikke bare store fartøyer som kan romme lokalbefolkningen på flukt. Behovet for etterretning løses ved hjelp av små fartøyer som kan gå nært land og skaffer informasjon om områder hvor fregattene er for store til å kunne gå inn. Mineryddere bidrar til å klarere seilingsleden inn, og gjennom minedykkernes spesialkompetanse for "Very shallow water MCM" sikres

strender og kaier før landsetting. Gjennom å bygge opp styrken etter hva slags trusler en kan stå overfor i det aktuelle området, utgjør NoTG en fleksibel og relevant styrke.

Gjennom en slik operasjon vil en sjøbasert styrke kunne drive en effektiv overvåkning av området og hindre smuglertrafikk av for eksempel våpen som kan bidra til en eskalering av konflikten. I samhandling med landbaserte styrker kan dette være alt som trengs for å sikre og kontrollere områder i et land med en like vanskelig kyststripe som

Multinasjonal spesialoperasjon:

Nederlandske spesialstyrker border KNM Vidar ved hjelp av et svensk helikopter og en norsk bordingsbåt. Fartøyet som er under kontroll av terrorister blir raskt og effektivt frigjort.

Faglig diskusjon: Stabsoffiser sanitet NOTG, Orlogskaptein Torhild Frøydis Eid, i samtale med sjefen for Forsvarets Sanitet, Generalmajor Leif Rosén. Kanskje er det det nye samarbeidet med nederlandske sanitetsstyrker som diskuteres?

Fornøyde herrer: Tidligere statssekretær, nå forsvarsattache i Sverige, Kommandør Gunnar Heløe, flankert av Flaggkommandør Trond Grytting, sjef for Norwegian Task Group, og Kontreadmiral Jan Erik Finseth, Generalinspektør for Sjøforsvaret.

vi har i Norge. I fremtidens forsvar hvor det ikke lenger er planlagt med kapasitet til å ordne opp i slike situasjoner på egen hånd er det viktig at både "joint" og "combined" blir en del av det daglige vokabularet. I tillegg til NATO-land var også nøytrale land representert i den multinasjonale styrken. Langs landeveien møtte Offisersbladets utsendte personell fra mange nasjoner, og under demonstrasjonen av en bording av et fartøy under fiendtlig kontroll fikk vi et godt eksempel på dette. Nederlandske

spesialstyrker bordet KNM Vidar som for anledningen var overtatt av terrorister. Ved hjelp av norske bordingsbåter og et svensk helikopter ble spesialstyrkene raskt satt om bord på KNM Vidar og kontroll over fartøyet ble raskt sikret. Terroristene ble et lett bytte for den flernasjonale spesialstyrken. Et scenario med terrorister som tar kontroll over en oljeinstallasjon skiller seg ikke så meget fra Battle Griffins demonstrasjonsscenario.

Fokuset har således endret seg noe fra

fortidens sterke fokus på invasjonforsvar og beskyttelse av sjøveis kommunikasjonslinjer, og over til krisehåndtering og asymmetriske trusler. Marinens fartøyer er uansett like mobile og relevante i operasjoner i kystsonen. Under Battle Griffin ble NoTG ledet av Flaggkommandør Trond Grytting. Flaggkommandøren har all grunn til å være stolte av sine underlagte styrker. Gjennom Battle Griffin har Marinen fått verifisert hva de er gode på, og hva som krever ytterligere finpuss før det er på topp.

Offiserskryss 2 • 2005

[illegible]

Det trekkes ut tre vinnere i tilfeldig rekkefølge blant de innsendte svarene.

1. premie: BFO/Offisersbladets tursekk
2. premie: BFO termokrus
3. premie: BFO termokrus

Merk konvolutten “Offiserskryss” og send løsningen til:
Offisersbladet/BFO

Postboks 501 Sentrum, 0105 OSLO
INNEN 08.april 2005
Rett løsning og vinnere kommer i neste utgave av
"Offisersbladet".

Kryssordvinnere: 1. premie Øystein Tullerud vinner Offisersbladets/BFOs tursekk
2. premie T Hageland vinner BFOs termokrus
3. premie Ragna Uidal vinner BFOs termokrus

Offisersbladet gratulerer – premiene er avsendt.

				I		A	Å	L	Å	Ø	
				B	E	H	O	V	E	T	
				E	T	I	K	E	T		
				E	R	T	E	T		F	O
				I	E		A	L		P	I
				M	A	R	I	N	E	M	
					V	O	T	T		N	
										P	E
K	O	O									
G	A	R	D	E	S	K	O	L	E	N	T
N	A	D	D		O		Å	K		L	
K	N	M		O	T	T	O	S	V	E	R
E				U				T	E	I	E
K	N	M		H	E	L	G	E		I	N
			O	D	E	E	I	D		D	Ø
K	N	M		T	H	O	R	H	E	Y	E
			O	E	T	Ø		A	V		
P	A	N	S	E	R	B	A	T	A	L	
I	T		R	E	A	L		L	A	U	G
I	D	E	T		S	L	A	U	D	V	E
E	R	R	Ø	T	S		G	I	D	A	T
U	R		I	R	A		N	R	S	R	
	S	E		O	S	S		I		I	N
K	R	Y	S	S	E	R	M	I	S	S	I
O	T	Å		K	I	L	E	N		L	I
S	V	E	R	R	E		D	I	E	S	E

MERLIN MOBIL LADEBASEENHET

Merlin Design har utviklet en spesiell koffert med utspart plass til lykt med lader, stativdeler, bærestyr, filtre, batteripakke, konvertere og lysforsterkningsutstyr. På utsiden av kofferten er det tre forskjellige kontakter. Gjennom disse kan lykt og batteripakke lades med alt fra 90 - 260 V AC (vekselstrøm) eller alt fra 10 - 30 V DC (likestrøm).

Vær oppmerksom på at spenningen på sigaretttennerkontaktene inne i kofferten vil variere mellom 12 V DC og 30 V DC avhengig av hva som blir koplet til kofferten. Alt utstyret levert av Merlin Design tåler dette spenningspekteret. Ved tilkopling av nettspenning 90 - 260 V AC vil spenningen på sigaretttennerpluggene automatisk reguleres til 12 V DC.

Falconeye ML50/30

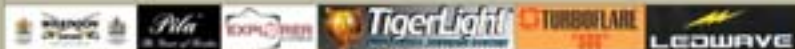
er en norskutviklet og norskprodusert beredskapslykt til bruk under ekstreme arbeidsforhold. Lykten kombinerer funksjonalitet med ekstrem lysstyrke. Utviklet i samarbeid med Forsvaret og Politiet for profesjonelt bruk. Falconeye brukes bl.a. av Forsvarets sanitet og Ingeniørvåpenet. Bruksområder er bl.a.:

- Kirurgisk operasjonslys (heving av fargetemperatur)
- Evakueringslys/nødlysfunksjon
- Søk, minerydding etc.
- Skadestedsbelysning
- Overvåking (IR)

Merlin Design utvikler og markedsfører profesjonelle løsninger innen bærbart lys. Produktene spenner fra diodelyfter og "tac lights", via oppladbare, større lykter til Merlins hovedprodukt: Falconeye ML50/30.

MERLIN DESIGN DISTRIBUERER OGSÅ FØLGENDE KVALITETSPRODUKTER

merlin

EN VERDEN UTEN FASTE ALLIANSER?

George W. Bush siste besøk i Europa avstedkom ny debatt om det transatlantiske sikkerhetsfellesskapets soliditet. Med varme ord og faste håndtrykk avsluttet USAs president og Europas statsledere tilsynelatende den kalde krigen om Irak.

Av **Kate Hansen Bundt**,
Europaprogrammet

Kløften over Atlanteren er neppe blitt mindre av den grunn. Uenighet råder om alt fra Irans atomvåpenprogram, våpenembargoen mot Kina, Kyoto-avtalen og Den internasjonale straffedomstolen, til spørsmålet om hvorvidt NATO bør reformeres. Det siste spørsmålet ble reist av Tysklands kansler uken før Bush' Europa-reise.

NATOs reformbehov?

Gerhard Schröders mye omtalte tale under den årlige sikkerhetskonferansen i München, var ingen anti-NATO-tale. Tvert om ga han uttrykk for at NATO både hadde bevist sin tiltrekningskraft gjennom opptak av nye medlemmer, og sin militære betydning gjennom håndteringen av out-of-area-kriser, som Afghanistan. Schröder påpekte derimot at NATO i sin nåværende form verken var: "... det sentrale forum hvor de transatlantiske partnere diskuterer og koordinerer sine strategier", eller reflekterte: "... EUs økte vekt". Sagt mer direkte, ønsket kansleren at USA skulle dele sin makt i NATO med Europa. For dette formål foreslo Schröder å utnevne en kommisjon av høytstående eksperter fra begge sider av Atlanteren som innen 2006 skulle utarbeide forslag til strukturelle reformer av NATOs organisasjon, slik Kofi Annan har gjort med FN. Dette ser verken Bush, hans forsvars- eller utenriksminister noen grunn til. For dem fungerer NATO helt utmerket. For å minne europeerne om hvordan verden ser ut, besvarte forsvarsminister Rumsfeld den tyske kansler ved å gjenta Paul Wolfowitz'

ord fra München-konferansen i 2002 om at det er: "... oppdraget som bestemmer koalisjonen, ikke koalisjonen som bestemmer oppdraget". Den gang hadde USA med erfaringene fra NATOs Kosovo-krig som bakteppe, valgt å besvare 11. september ved å bygge opp en anti-terrorkoalisjon som ikke bare favnet langt bredere enn NATO, men som også skilte innad mellom NATOs medlemmer. Ved direkte *stat-til-stat* kontakt med ulike stormakter ble den USA-ledede anti-terroralliansen møysommelig formet ut fra strategiske, militære og politiske vurderinger om *hvem* som kunne bidra med *hva* for å sikre USA et vellykket felttog i Afghanistan. Parallelt ble oppdraget med å utforme og lede de internasjonale sikkerhetsstyrkene for Afghanistan (ISAF) gitt britene, ikke NATO, eller for den saks skyld EU eller OSSE. Det var i det hele ett slående eksempel på hvordan *statene* heller enn *organisasjonene* hadde overtatt initiativet i internasjonal krisehåndtering. Og det minnet oss om at internasjonale organisasjoner aldri kan bli noe mer enn hva de deltakende stater ønsker at de skal være. En Irak-krig senere, er det lite som tyder på at USA har endret oppfatning. USA ønsker ikke – og ønsket selv ikke under Den kalde krigen – at NATO skulle føre brede sikkerhetspolitiske debatter. For amerikanerne er NATO først og fremst interessant som en "verktøykasse", hvor de kan hente militær kompetanse, mannskaper og kapabiliteter. For europeerne er NATO den eneste seriøse

militære organisasjon de har! Dette illustrerer kanskje mer enn noe dybden i dagens transatlantiske kløft.

EU og NATOs rivalisering

Forholdet mellom NATOs amerikanske og europeiske komponent, har aldri vært tuftet på jevnbyrdighet. Derimot kan USA ikke lenger legitimere sin lederrolle i NATO med forsvar av sine allierte i Europa mot den felles fiende i øst. Derfor avler USAs dominans i dag motstand blant europeerne. Da USA dikterte krig i Irak våren 2003 styrket det enkelte europeiske staters ambisjoner om å gjøre EU til et reelt alternativ til NATO. Dette splittet EU. Splittelsen blant europeerne reflekterte en dyp og vedvarende uenighet mellom europeiske stater om hvordan forholdet mellom Europa og verdens ene supermakt, USA, skulle organiseres i en verden uten Den kalde krigens særegne kriser, politiske kollektiver og alliansemønstre. Institusjonelt er denne uenigheten kommet til uttrykk gjennom en vedvarende rivalisering mellom NATO og EU om hvem som skal bli kjernen i det fremtidige europeiske sikkerhetssystemet. Sagt på en annen måte har utviklingen i NATO, og i de transatlantiske forbindelser, langt på vei "normert" hvor langt EU som helhet har kunnet utvikle seg på det sikkerhets- og forsvarspolitiske området. At dette nettopp har vært målet både for USA og enkelte europeiske NATO-medlemmer, er neppe noen hemmelighet.

Amerikanske krigere og europeiske duer?

Irak-krigen befestet oppfatningen av at USA står for *maktbruk og unilateralisme*, mens Europa står for *forhandlinger og multilateralisme*. Det siste er i beste fall selvros, i verste fall et selvbedrag. Det beskriver i større grad europeiske stormakters svekkede posisjon i det internasjonale systemet siden 1945 og setter likhetstegn mellom prat og reell konfliktløsning. Europa kan ikke gjøre som USA, selv om det skulle ønsket det. Det mangler den militære evnen. Det mangler økonomien. Det mangler et unisont lederskap. Og det mangler sikkerhetspolitisk enhet og beslutningsevne når krisen inntreffer. Europa er dessuten intet entydig begrep. Europa består av et mangfold av nasjoner og stater, store og små, med forskjellig historisk erfaring som grunnlag for utforming av egne interesser, prioriteringer og preferanser for hvilket fremtidig Europa og EU, under hvilket lederskap, man ønsker seg. EU er ingen stat, med egen president som kan utforme en felles europeisk utenriks- sikkerhets- eller forsvarspolitik. Den myndighet ligger fortsatt i medlemsstatene hender. Utnevnelsen av en utenriksminister for EU endrer ikke dette grunnleggende kompetanseforholdet. EUs overnasjonale organ *par excellence* - Kommisjonen - kan ikke bygge opp egen militærmakt eller føre krig ved å skattelegge sin befolkning slik gamle europeiske imperiebyggere gjorde. EU har ingen stor pengebinge avsatt til felles politikktutforming.

I 2004 hadde EU, med 454 millioner innbyggere, et fellesbudsjett, eller "statsbudsjett", på omtrent 820 mrd. kr. til disposisjon. Norges statsbudsjett, for 4,6 millioner innbyggere, var til sammenligning på 655 mrd. kr. Riktignok klarte EU-landene i 1999 å enes om behovet for å utvikle en "autonom" militær krisehåndteringsevne. Den såkalte ESDP-prosessen har gitt EU militære og sikkerhetspolitiske institusjoner i Brussel, samt en Høy representant for utenriks- og sikkerhetspolitikk. EU har en felles sikkerhetsstrategi. EU har et felles organ for forsvarsmaterielt samarbeid (EDA), hvor statene deltar etter egen vilje. Og sist, men ikke minst, har EU en "pool" av nasjonale militære og sivile styrker som har utført – og i dag utfører – oppdrag bl.a. på Balkan. At disse styrkene i stor grad er avhengig av NATO, som gjennom den såkalte "Berlin-pluss-avtalen" gir EU adgang til å benytte NATOs materiell og planleggingsstrukturer i egne operasjoner, stiller derimot spørsmål ved militærsamarbeidets "autonomi".

En utvidet europeisk dynamikk

I dag bør man spørre om det ikke er europeerne som i realiteten frykter den "*de-coupling*" mellom europeisk og amerikansk sikkerhet tidligere utenriksminister Madeleine Albright advarte EU mot, da ESDP-prosessen startet. Schröders tale kan nettopp leses som et utspill med mål om å styrke NATO, men da gjennom en for europeerne bedre *politisk balanse* mellom

Alliansens amerikanske og europeiske komponent. I realiteten dreide utspillet seg om hvorvidt europeerne skal håndtere USA som individuelle aktører, eller som en samlet, tung blokk. Et EU med en stemme i NATO, har lenge vært fransk prioritet. Irak-krigen avfødte bl.a. av valgtaktiske grunner, tysk støtte til dette synet som er blitt Schröders utenrikspolitikk. Det liker USA dårlig. De vet derimot at EU neppe er så sikkerhetspolitisk unisont som enkelte europeere ønsker. I en Union av 25 er det ikke bare briter som ser USAs deltakelse i europeisk sikkerhet som garantist mot et tysk-fransk-ledet EU med ambisjoner om økt militær tyngde som fundament for å nå den "multipolare verden", Chirac taler varmt for. Man skal ikke oppholde seg lenge i Sentral-Europa før man blir minnet om at langt de fleste sentraleuropeere vant sin nasjonale selvstendighet med amerikansk støtte, så vel etter 1. og 2. verdenskrig, som etter Den kalde krigen. Mellomkrigsperiodens erfaringer med et europeisk sikkerhetssystem basert på franske garantier, frister ikke til gjentakelse. Dessuten har de, som Norge, Russland som nabo. Derfor kan Bush rolig avslutte den transatlantiske kontrovers om Irak med varme ord om betydningen av europeisk enhet. De faste transatlantiske håndtrykk får den amerikanske president uansett av en rekke europeere som vet at de splittelser den kalde krigen om Irak avdekket i EU, har røtter i helt andre kriger. De var både varme og europeiske.

LILLE NORGE — HVA NÅ?

En omstilling av det norske forsvaret etter USA og EUs standarder vil ikke bidra til global fred.

Tekst: **Hans Ebbing**
hans.ebbing@eia.uib.no
Foto: SCANPIX

Forsvars- og sikkerhetspolitikken er i krise. USAs egenmektighet etter forsvinningsnummeret av fellesfienden, Sovjetunionen, har sammen med EUs voksende ambisjoner sendt Nato inn i en oppløsningsprosess. Den tyske kansleren, Gerhard Schröder, har nylig mer enn antydnet at Nato har utspilt sin rolle.

Krisen kan vurderes langs to akser. «Nye» Nato med aksjoner utenfor alliansens hjemmeområde vil stå under USA-kommando og slik lett komme i interessekonflikt med EUs interesser utenfor EUs eget område (Jugoslavia 1999, Irak 2003). EUs «svar» på dette er opprettelsen av egne kampgrupper med stor ildkraft som raskt kan utplasseres out of area de også. En forpliktende finansieringsplan for slike EU-styrker er nettopp satt i verk. Så langt den realpolitiske kjernen bak Schröders utspill.

Men også denne strategien er demonstrativt i strid med folkeretten som forbyr angrepskrig. Bare forsvarskrig, etter forutgående angrep, er tillatt.

I den transatlantiske konflikten kunne det være nærliggende å støtte det tyske standpunktet i den grad dette demmer opp mot folkerettsstridige aksjoner i Nato-regi. Men det ville være som å bekjempe Satan med Beelsebub. For den pågående, globale konkurransekampen mellom USA- og

EU-interesser er i et større perspektiv farlig. Norge vil ikke bidra til global fred ved å knytte seg nærmere EU og stille sitt forsvar under EU-kommando, slik konsekvensen vil bli i henhold til den foreslåtte unionstraktaten. Norges viktigste bidrag vil tvert om være å balansere mellom EUs og USAs motstridende interesser uten å være i lommen til noen av dem. I tillegg kommer balansegangen mot oljelandet Russland, som på sin side må forholde seg til konflikten USA/EU.

Med andre ord: Behovet for at det fins små, vesteuropeiske, høyt industrialiserte stater med evne til å føre et selvstendig diplomati på grunnlag av et nødvendig minimum av militær, rent defensiv forsvarsevne forankret i folkeretten, er større enn noen gang. Etter at Sverige oppga denne rollen med sitt medlemskap i EU, er Norge det eneste landet på det europeiske kontinentet som i lys av Natos oppløsningsprosess kan oppfylle den. Dette bør bli venstresidens realistiske visjon og ledetråd for norsk forsvars- og utenrikspolitikk før regjeringsforhandlingene med Arbeiderpartiet begynner.

Men det er det motsatte som skjer. Tilpasningen av det norske forsvaret til USAs «krig mot terror» og EUs behov for egne «rapid forces» – den såkalte transformasjonsprosessen – undergraver

et hvert forsvarsbegrep med folkerettslig forankring. Det har heldigvis vekket motstand og åpnet for en allianse som for kort tid siden var utenkelige, mellom venstresidepolitikere på den ene side og «tradisjonelle» forsvarskrefter på den andre, særlig innefor det militære befall. Det som forener dem, er følgende tre politiske «søylar»:

1. Norsk forsvar må være forankret i folkeretten. Under «gamle» Nato var dette ennå tilfelle i praksis. (Men den ikke-realiserte strategien med førstebruk av atomvåpen er i følge Haag-domstolen folkerettsstridig.)
2. Forsvaret må fortsatt bygge på allmenn verneplikt. (Som sosialist vil jeg tilføye at denne verneplikten må være tilpasset samfunnsutviklingen på en variert måte – men fortsatt med en klar, militær kjerne i kombinasjon med ikke-militære, ikke-voldelige forsvarsstrategier.)
3. Totalforsvarets militære del må ta utgangspunkt i Norges spesielle og høyst reelle rolle innenfor verdensøkonomien som a) forvalter av en av verdens tre største, hittil kjente olje- og gassforekomster, b) forvalter av en av verdens rikeste områder for fiske- (= protein)ressurser, c) som «forvalter» av

en av verdens viktigste transportveier for olje og gass via nordområdene fra Sibir og Norskehavet/Nordsjøen.

De to første av disse rammebetingelsene er politisk normative strategier, mens den siste bygger på en på en hard geografisk, globaløkonomisk og geopolitisk realitet. De to første kan man være uenig om, men ikke den siste, som er en kjensgjerning. Likevel er det slik at hvis vi tar det siste utgangspunktet på alvor, så følger den politiske strategien i de to første. La meg forklare: Både i et globalt fredsperspektiv og ut fra nasjonale interesser er det avgjørende at det ikke oppstår en truende konkurransekamp mellom ulike stormaktskonstellasjoner om de norsk-globale ressursene. I sin mildeste form kan denne kampen ta form av økonomiske sanksjoner, politisk og diplomatisk press og isolasjon (eventuelt med trussel om militærbruk). Hvis Norge blir medlem av EU og EUs unionstraktat blir omsatt i praktisk politikk, vil det bare være et spørsmål om tid før norsk hav er transformert til EU-hav. Det vil skjerpe den transatlantiske konflikten – og eventuelt framkalle en allianse mellom USA og Russland om transport av og tilgjengelighet til oljeressursene i Barentshavet og Nordishavet.

For å unngå en slik situasjon må Norge ha en selvstendig militær styrke til å

demonstrere sin folkerettslige suverenitet over sin del av disse havområdene. Denne styrken må være under norsk kommando, det vil si uavhengig av de stormakter som kjemper om hegemoni over forvaltningen av disse ressursene. Forsvaret må være nasjonalt. Det må samtidig ikke på noen måte være offensivt slik at det virker provoserende. I tilfelle en virkelig krig, vil et nasjonalt forsvar selvsagt ikke ha en sjanse mot en pågående stormakt, men det vil likevel være sterkt nok til å gjøre et eventuelt angrep politisk, diplomatisk og moralsk meget kostbart for en angriper. I dette ligger det defensive forsvarets avskrekkende virkning. Dette er forsvarets funksjon som basis for diplomati – for evnen til å løse politiske konflikter gjennom forhandlinger, uten krig som «en forlengelse av politikken med andre midler», som den prøyssiske militærteoretikeren Karl von Clausewitz hevdet.

En slik nasjonal forsvarspolitik, som samtidig tjener den globale interessen av fred, må ha en demokratisk forankring. Et forsvar basert på profesjonelle styrker med yrkessoldater vil aldri virkelig kunne få det.

Hva er så «demokratisk forankring» i denne sammenheng? Det må være en oppslutning om forsvaret fra et klart flertall av befolkningen, uansett hudfarge, innenfor den norske statens myndighets- og

territorialområde. Dessuten må forsvaret bestå av «folket selv» – det vil si: allmenn verneplikt, fortsatt uten hensyn til hudfarge. For å unngå at denne plikten misbrukes av en regjerende elite som utgangspunkt for sjåvinisme og snever nasjonalisme – jamfør krav til folket om «å dø for fedrelandet» som skalkeskjul for å fremme snevre klasseinteresser – må forsvarspolitikken stå under stadig og åpen debatt, og sees i sammenheng med – og avveies mot – næringspolitikk, velferdsstatens behov, teknologisk utvikling, miljø og de internasjonale forhold.

For at et slik forsvar skal ha ikke bare militær, men også politisk og moralsk troverdighet i det internasjonale statssystemet, må det for all del unngå å bli dratt inn i konflikter «out of area» – altså i aksjoner i samsvar med «nye» Natos strategi (Jugoslavia 1999), eller i en «koalisjon av villige» når USA ikke får med seg Nato (Irak 2003). Militærpolitikken må være forankret i folkeretten. Praktisering av folkeretten på dette viset vil samtidig være det beste forsvar av så vel nasjonale interesser i nordområdene, som av interessen for global fred. Med andre ord: Et troverdig, nasjonalt forsvar bygd på disse prinsippene, er den beste realpolitikk som lille Norge med sitt geopolitiske og geo-økonomiske utgangspunkt kan yte.

Men hva gjør Norge i lys av dette perspektivet?

Regnskapsrotet hos forsvarsminister Kristin Krohn Devold er bare en krusning på overflaten, framkalt av de omstillinger som har foregått – og foregår – dypere ned i strukturen under de tre-fire siste regjeringer. «Transformasjonsprosessen» har ført til et enormt sløseri og reduserer den militære kapasiteten. Høsten 2004 måtte hele den norske marinen legge til kai. Og i løpet av få dager etter at norsk økonomisk sone ved Svalbard var «frigjort» for norske marinefartøyer, hadde russerne utplassert ett av sine der!

Det illustrerer problemet i et nøtteskall.

Under mer ryddige parlamentariske forhold, med en åpen forsvars- og sikkerhetspolitisk debatt der befalet kunne delta på demokratisk vis uten trusler om avskjed, ville dette «rotet» ha kvalifisert for mistillitsforslag for lengst.

BFO PÅ BATTLE GRIFFIN

Medlemsmøte: OTV Vest, Rune Nordhus, i sitt ess. Mens mørket faller på er vi på besøk hos ingeniører og kavalerister "langt ute i skogen". Hyggelig og verdifullt for to OTVer som til vanlig befinner seg i et møterom, langt borte fra medlemmene som utgjør grunnfjellet i BFO!

BFO var tilstede på mange steder i "øvingsteigen" og markerte seg meget godt. Her på stridsbåt 90 i 35 knop og sludd sammen med journalister fra sivil prese.

Av **Rolf J. Ledal**, OTV Vestlandet

Fra tid til annen kan en tillitsvalgt føle seg litt fjern fra kjerneoppgavene til Forsvaret. Kalenderen på FisBasis er fylt opp med "blåe dager" hvor de fleste av avtalene er møter som avholdes nokså langt unna medlemmene. Omstillingsoppgaver er viktige i disse tider, men kontakten med medlemmene er like viktig. Under en øvelse som Battle Griffin er muligheten for å møte medlemmene i deres rette element så absolutt til stede, og det var på tide å pakke sekken og sette kursen mot det urolige Utopia.

Inntrykkene er mange etter en runde i felten og om bord, men jeg vil så absolutt si at de diskusjonene man har ute i et telt, midt inne i øvingsområdet, eller om bord er et viktig korrektiv for en tillitsvalgt i utøvelsen av sitt verv. For en OTV med bakgrunn fra Sjøforsvaret er det også mye

å lære om organisering og oppgaver i andre forsvarsgrener og innenfor de forskjellige våpnene. Når man reiser sammen to og to er det også en stor sjanse for at en treffer gamle kjente. Under Battle Griffin hadde BFO seks heltids tillitsvalgte i tillegg til Offisersbladet, som besøkte de deltagende styrker. En god prat og en pose Twist, noen termokrus og brettekopper er det alltid behov for ute på en øvelse. Til og med linjaler med BFO-logo kan det være behov for ute i et eskadronsko.

Mens øvelsen går sin gang er det et viktig gjøremål for en tillitsvalgt å "loffe" rundt litt i øvingsområdet og gjøre seg kjent med det store apparatet som en slik øvelse utgjør. Ikke alle plasser er det like populært med besøk til alle døgnets tider, men over alt hvor vi kom ble vi godt mottatt. Rollen som journalist fra Offisersbladet og omreisende tillitsvalgt ga oss innpass i det innerste av sambandssenteret og andre plasser hvor det var medlemmer å treffe. Midt under øvelsen

ble det jo for mye av FLO-personellet lagt ut lister hvor den enkelte kunne gjøre rettskrav på stillinger, og informasjon om hva som skjer med det ene og det andre skulle vise seg å være viktig for mange av dem vi møtte på vår rundreise i de Midt-Norske snøfjonnene. Selv om øvelsen er den største og viktigste i 2005, er det andre ting som også er viktig.

Verdien av slike besøk under øvelser er ubestridt, og kanskje er det din tur neste gang du er på øvelse en eller annen plass i kongeriket å få besøk av noen med litt informasjon om hva som rører seg og kanskje en pose Twist i sekken. "Vern om dine favorittbiter!" er et kjent slagord. For BFOs tillitsvalgte er nok favorittbitene mange, men alle setter pris på den biten av tjenesten som er å møte medlemmene ute hvor de er mens de gjør det som vi alle er i Forsvaret for å gjøre: nemlig å utøve militærmakt!

Eksklusivt tilbud til BFO-medlemmer!

Sony Ericcson K700i
inkl. kr 300 i fri ringetid

Kun kr 499,-

ved nytegning av UnionTalk (12 mnd avtaletid)

UnionTalk

Månedssavgift 109,-

Samtalepris 0,67

SMS 0,52

MMS 1,88

Lik pris uansett hvem du ringer!
Gjelder samtaler i Norge. Startpris per samtale kr 0,44

NetCom

Benytt medlemsfordelen din!

Som medlem av Befalets Fellesorganisasjon får du nå Sony Ericcson K700i med innebygd videokamera og FM-radio til kun kr 499,-.

Nye kunder får i tillegg kr 300 i fri ringetid på første faktura fra NetCom. Husk at medlemmer av BFO får fri innmelding.

NB! Tilbudet gjelder kun frem til 30.april.

Bestill direkte på www.bfo.no
eller på telefon 92 63 19 95

NetCom

UTENLANDSBEORDRING?

VURDERER DU Å KJØPE BIL PÅ EXPORT?

HVA MED DEN BILEN DU HAR I DAG?

INNBYTTE?

VOLVO XC70

Pris fra EUR 27 270 (2.5T 210hk)

2.5T AWD, 210hk
D5 AWD, 163hk (diesel)

Gj.sn.forbruk 8,5 l/100km. CO₂-utslipp 226 g/km.

VOLVO V70

Pris fra EUR 21 380 (2.4 140hk)

2.4S, 140hk
2.0T, 180hk
2.5T, 210hk
T5, 250hk
2.5T AWD, 210hk
2.4D, 130hk (diesel)
D5, 163hk (diesel)
D5 AWD, 163hk (diesel)

Gj.sn.forbruk 9,1 l/100km. CO₂-utslipp 217 g/km.

VOLVO TOURIST & DIPLOMAT SALES

er en internasjonal salgsorganisasjon som selger biler til diplomater og militære som er på flyttefot. Prisene er meget gunstige da bilene leveres rett fra fabrikk i Gøteborg. Vi har også mulighet til å levere biler i de fleste hovedsteder i Europa og USA. Bilene kan spesialtilpasses til de markeder de skal brukes/sluttbrukes.

ONE WORLD, ONE MARKET

VOLVO

TOURIST & DIPLOMAT SALES

Velkommen til en informativ samtale med
Jon Bergersen, Tax-Free Sales tlf 22 88 26 05, mobil 901 35 280, fax 22 64 55 17
e-mail: jon.bergersen@bilial.no

bilial

www.bilial.no